

وزارت معارف

ستاد ارشاد

آیین نامه

آبامس اورنگس شاهنشاهی ایران

جلد اول

شماره ۱ - ۱۳۱۸

چاپخانه

وزارت جنگ

سناد ارتش

آئین نامه

لباس ارتش شاهنشاهی ایران

جلد یکم

شهریور - ۱۳۱۸

چاپخانه ارتش

UC
٤٨٥

١٩١٩

١٤

١٥

١٢٩١٧

مجلس شورای ملی

وزارت معارف

تلفظ

کتابخانه ملی ایران

کتاب

۱۳۰۱ - ۱۳۰۲

١٤
١٥

فهرست

آئین نامه لباس ارتش شاهنشاهی ایران در چهار قسمت بشرح ذیل میباشد:

صفحه

شرح

۱	قسمت یکم - نیروی زمینی (و امنیه)
۲۴	قسمت دوم - نیروی دریایی
۳۶	قسمت سوم - نیروی هوایی
۴۳	قسمت چهارم - علائم درجات و سایر علائم ممیزه و آجودانی ها و غیره

قسمت یکم

نیروی زمینی در دو بخش: - بخش یکم واحدهای ارتشی - بخش دوم امنیه

بخش یکم

واحدهای ارتشی در چهار فصل .

۱	فصل یکم - لباس افسران
۱۳	فصل دوم - لباس دانشجویان و دانش آموزان
۱۷	فصل سوم - لباس افراد
	فصل چهارم - همردبانان و سایر کارمندان غیر نظامی (۱ - همردیف افسران ۲ - همردیف استواران ۳ - همردیف سایر افراد ۴ - کارمندان کنتراتی و غیره) .
۲۰	

بخش دوم

امنیه در دو فصل .

۲۱	فصل یکم - افسران
----	------------------

شرح

صفحه

۲۱	بصره - راجع به دانش آموزان
۲۱	فصل دوم - افراد
۲۱	بصره - راجع به مردیفان و غیره
۲۳	مقررات عمومی

قسمت دوم

	نیروی دریائی در سه فصل
۲۴	فصل یکم - افران
۳۰	فصل دوم - افراد
۳۴	بصره - دانش آموزان آموزشگاه مهنای
۳۵	فصل سوم - مردیفان

قسمت سوم

	نیروی هوائی در سه فصل
۳۶	فصل یکم - افران
۴۰	فصل دوم - دانشجویان و دانش آموزان
۴۱	فصل سوم - افراد
۴۲	فصل چهارم - مردیفان

قسمت چهارم

	علائم و امتیازات و غیره در سه فصل
۴۳ - ۴۵ - ۴۶	فصل یکم - علائم رسته : ۱- نیروی زمینی ۲- نیروی دریائی ۳- نیروی هوائی
۴۷ - ۵۰ - ۵۱	فصل دوم - علائم درجات : ۱- نیروی زمینی ۲- نیروی دریائی ۳- نیروی هوائی
۵۲ - ۵۳ - ۵۴	فصل سوم - علائم امتیازات : ۱- نشانها و مدالها ۲- آجودانها ۳- علائم امتیازات لشکر - هنگها

قسمت یکم

نیروی زمینی و امنیت

مكتبة
مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

مكتبة

قسمت یکم نیروی زمینی و امنیه

بخش یکم = نیروی زمینی

فصل یکم - راجع به افسران

انواع لباس معموله در نیروی زمینی ارتش شاهنشاهی ایران پنج نوع میباشد که ذیلا تعیین میگردد :

- ۱ - لباس تمام رسمی .
- ۲ - لباس نیم رسمی .
- ۳ - لباس شب و مهمانی .
- ۴ - لباس خدمت و خدمات صحرائی .
- ۵ - لباس مخصوص کار برای افسران فنی .

۱ - لباس تمام رسمی

الف - پوشیدن لباس تمام رسمی در موارد مصرحه ذیل اجباری است :

- ۱ - شرفیابی و عرض تبریک در روز مولود همایونی و اعیاد رسمی (عید مبعث - عید غدیر - عید نوروز) .
- ۲ - در مهمانی و شب نشینی های رسمی در پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی یا الاحضرت همایونی ولایتعهد و همچنین در مهمانی شب مولود همایونی .
- ۳ - مواقعیکه افسری برای معرفی یا درك مراجع یا اصغاء اوامر مطاع شاهانه از قبیل امتیازات و مأموریت های مهم به پیشگاه ملوکانه یا الاحضرت همایونی شرفیاب شود .
- ۴ - هنگام معرفی به پادشاهان و رؤسای کشورهای خارجه و مهمانی و شب نشینی های رسمی که با حضور آنها داده میشود .

۵ - در جشن مراسم افتتاح و اختتام دوره تحصیلی دانشگاه جنک (دانشجویان و سایر افسران) .

۶ - موقع شرفیابی دانشجویان دانشکده افسری به پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی یا والاحضرت همایونی به مناسبت خاتمه دوره تحصیلی و در حین اجرای مراسم سوگند خدمتگذاری به تاج و تخت شاهنشاهی و میهن و توزیع گواهی نامه دانشجویان دانشکده افسری ، (برای دانشجویان فارغ التحصیل)

۷ - هنگام عروسی افسران برای داماد .

۸ - موقع اجرای مراسم تشییع جنازه .

۹ - موقع افتتاح دوره تقنینیه .

ب - ترکیبات لباس تمام رسمی

۱ - کلاه کاسکت خاکی با آفتاب گردان چرمی برقی و نشان سه رنگ (کوکارد) به اضافه یک تاج پهلوی در وسط لبه فوقانی ، مغزی آن برنگ رسته مربوطه بالای آفتاب گردان تسمه از دولا سرمه یراق میباشد و جهت سرتیپ به بالا برگ خرمسای ملیله دوزی دور نشان مطابق شکل ۱ و ۱۱ .

۲ - نیم تنه خاکی با چهار جیب و پنج تکه متوسط شیر و خورشید زرد قد آن به اندازه آستین عقب دارای چساک تا زیر کمر بند و روی جیبها دارای چین و در امتداد خطوط چین جیبهای بالائی از طرف بالا تا درز یقه و از طرف پائین تا درز نقاب جیبهای پائین دارای ساسون (چین معمولی روی لباس) بعرض سه سانتیمتر و نیم فقط نزدیک یقه دو سانتیمتر و نیم میباشد با یقه آهار دار و دو طرف آن دارای برگه برنگ رسته بعرض یقه و بطول هشت سانتیمتر به شکل مربع مستطیل و برای افسران جزء بدون یراق و جهت افسران ارشد روی برگه مزبور دارای سه ردیف یراق بعرض ۶ میلیمتر که طول یراق و سطحی هشت سانتیمتر و دو یراق بالا و پائین ۶ سانتیمتر و فاصله آنها نسبت به یراق وسطی ۶ میلیمتر میباشد و جهت سرتیپ به بالا دارای ملیله دوزی که قسمت بالا و پائین انتهای رنگ رسته (مشلی) ختم میشود و انتهای ملیله دوزی دارای انشعاب و تشکیل زاویه میدهد که اضلاع آن هر یک سه سانتیمتر و نیم و

قوس زاویه بسته به تناسب یقه میباشد و پارچه مشکی از اطراف دو ضلع دیگر بالا و درز وسط به اندازه دو میلیمتر بطور مغزی پیدا خواهد بود مطابق شکل ۱ .

سر دوشی ها دارای سر شانه و تمام آن از یراق که عرض آن شش سانتیمتر و طول آن ۱۸ سانتیمتر میباشد (و سایر ابعاد و اندازه آن در فصل علائم و اشکال مربوطه مشروحاً تعیین گردیده است) جهت افسران جزء بدون شرابه و جهت افسران ارشد با شرابه گلابتون و برای سر تیپ به بالا سردوشی و سر شانه یراق فنیله مارپیچ و علائم درجات روی سر شانه بشرح ذیل نصب میشود . مطابق شکل ۱ و ۲ و ۳ (ضمناً در فصل دوم قسمت چهارم شرح داده شده است) .
الف - افسران جزء ستوان سوم بدون ستاره ستوان دوم يك ستاره پنج پر كوچك در وسط ستوان يكم دو ستاره پهلوی يكديگر سروان سه ستاره بطور مثلث كه ستاره سوم محاذی سر دوشی نصب میشود مطابق شکل ۱ و ۲ و ۳

ب - افسران ارشد - سرگرد يك ستاره پنج پر كوچك سرهنگ دوم دو ستاره و سرهنگ سه ستاره بطریق فوق نصب می نمایند مطابق شکل ۱ و ۲ و ۳

ج - امراء سر تیپ يك ستاره پنج پر كوچك سر لشگر دو ستاره سپهد سه ستاره به ترتیب فوق وسط سر شانه نصب و تاج عموماً در وسط سردوشی قرار میگیرد . مطابق شکل ۱ و ۲ و ۳ روی سر دست ها جهت افسران جزء و ارشد در طول آستین یراق جناقی تا لبه آستین بعرض هفت سانتیمتر و بطول ۱۵ سانتیمتر جهت سر تیپ به بالا ملیله دوزی برگ زیتون (و متن آن نیز ملیله دوزی خواهد بود) به اندازه مذکور و عموماً قسمت بالائی یراق و ملیله دوزی سر دستها بشکل مثلث میباشد .

و در وسط قاعده مثلث يك تكمه بزرگ زرد قرار میگیرد و ملیله دوزی امراء بایدطوری دوخته شود كه سطح آن با پارچه سر آستین همكف و همطراز باشد مطابق شکل ۱ و ۲ و ۳ .
۳ - شلواری سوارى جهه افسران جزء با مغزی برنگ رسته مطابق شكل ۳ و افسران ارشد با يك ترك یراق جناقی بعرض دو سانتیمتر و نیم و برای سر تیپ به بالا دو ترك یراق دو سانتیمتر و نیم با مغزی وسط برنگ مشکی مطابق شکل ۱ و ۲

۴ - كمر بند یراق بعرض ۴ سانتیمتر با قلاب شیر و خورشید زرد و بند های ضمام آن (بند حمایل و بند های شمشیر) بعرض دو سانتیمتر میباشد مطابق شکل ۱ .

۵ - شمشر فلز سفید با دسته و سپر زرد طبق نمونه مصوبه با دسته بند براق و گلابتون بسته مطابق شکل ۴ .

۶ - نصب علائم و امتیازات (نشانها و مدالها) و واكسيل گلابتون (در صورتیکه شغل آنها اجازه دهد رجوع بفصل علائم و امتیازات) مطابق شکل ۵ .
۷ - چکمه برقی با مهمیز مطابق شکل ۶ .

۸ - شل خاکی باقتضای فصل برای کلیه افسران . قد آن عموماً باندازه ثلث فاصله آن از سر زانو تا زمین پائین تر از زانو میباشد یقه آن شکاری و عرض برگردان یقه باندازه ثلث فاصله از سر شانه تا گردن باضافه يك سانتیمتر و نیم مطابق شکل ۱ .
و علائم رسته و درجات روی طرفین یقه بترتیب ذیل نصب میشود .

الف - روی طرفین یقه برگه از پارچه شل بشکل متساوی الاضلاع (مانند برگه روی یقه پانتو) که سه ضلع آن دارای حاشیه از پارچه برنک رسته و بعرض چهار میلیمتر میباشد در وسط و طول یقه طوری دوخته میشود که ضلع دیگر (کوچک و بدون حاشیه) برگه های طرفین در انتهای لبه یقه قرار گیرد و عرض برگه مزبور با احتساب عرض حاشیه مجموعاً ۶۶ میلیمتر و طول آن ۹۳ میلیمتر است مطابق شکل ۷ و ۸ و ۹ .

ب - علائم درجات روی برگه مزبور بشرح ذیل نصب میشود .

۱ - افسران جزء برای ستوان سوم بدون ستاره - ستوان دوم يك ستاره کوچک پنج پر - ستوان یکم دو ستاره - سروان سه ستاره - عموماً در وسط برگه با فاصله متساوی مانند سردوشی لباس خدمت نصب میشود مطابق شکل ۷

۲ - افسران ارشد : وسط برگه طولا دارای سه ردیف براق بعرض شش میلیمتر با فاصله متساوی بوده که طول براق وسطی شش سانتیمتر و براق بالا و پائین چهار سانتیمتر میباشد که جهت سرگرد يك ستاره پنج پر کوچک مابین ضلع کوچک و رأس براق وسطی برای سرهنگ دوم دو ستاره مابین دو ضلع بلند و براق وسطی در رأس دو براق کوتاه و برای سرهنگ سه ستاره بترتیب مذکور مطابق شکل ۸

۳ - امراء وسط مربع ملیله دوزی برگ زیتون از ابتدای طرفین یقه تا نوزده میلیمتر به ضلع کوچک بطول هفت سانتیمتر و آخرین برگ ملیله دوزی در وسط و انتها الیه قرار میگیرد

که جهت سرتیپ يك ستاره پنج پر كوچك ما بين ضلع كوچك و رأس ملیله دوزی و برای سرلشگر دو ستاره در طرفین برگ آخرو برای سپهد سه ستاره بطریق مذکور مطابق شکل ۹ تبصره ۱ - تاج و ستاره و تکه و یراق لباس افسران مالی سفیدمیباشد .

تبصره ۲ - لباس تمام رسمی افسران اداری همان لباس خدمتی آنها با سردوشی خاکی رنگ و یراق سفید مانند سردوشی لباس نیم رسمی افسران صف (برای افسران جزء یراق به عرض یکسانتیمتر و افسران ارشد ده سانتیمتر و جهت امراء تمام یراق با کمر بند یراق سفید و شمشیر فلزی مصوبه و چکمه برقی و مهمیز خواهد بود .

۲ - لباس نیم رسمی

الف - موارد پوشیدن لباس نیم رسمی بشرح ذیل است :

۱ - در سان سوم اسفند و مراسمی که در پیشگاه شاهانه یا والا حضرت همایونی صورت میگیرد مانند اسب دوانی و جشنهای ورزشی و غیره .

۲ - موقع معرفی بمقامات عالی نظامی یا کشوری در صورتیکه قبلا احضار یا تعیین وقت شده باشد .

۳ - در دید و باز دید های رسمی روی ناو های خارجی .

۴ - مواقع صدور رأی جهت قضات و اعضای دادگاه های نظامی .

۵ - در ایام سلام افسرانیکه حق شرفیابی ندارند ولی در سرباز خانه ها برای عرض تبریک حاضر میشوند .

ب - ترکیبات لباس نیم رسمی :

۱ - کلاه کاسکت خاکی با آفتاب گردان و تسمه پارچه خاکی و نشان سه رنگ (کوکارد) با مغزی رنگ رسته و جهت سرتیپ به بالا برگ خرما ملیله دوزی دور نشان مطابق شکل ۱ و ۲ و ۳ .

۲ - نیم تنه خدمت (خاکی) با پنج تکه شیر و خورشید زرد و کمر بند چرمی با شمشیر معمولی مربوطه با دسته بند چرمی و اسلحه کمبری و نصب علائم امتیازات و وا کسبل نخعی (در صورتیکه شغل آنها اجازه دهد) و پالتوی خاکی به اقتضای فصل با سردوشی مانند

لباس خدمت زمینه آن برنك رسته با حاشیه یراقی بعرض يك سانتیمتر جهت افسران جزء و دو سانتیمتر جهت افسران ارشد و تمام یراق جهت سرتیپ به بالا و علائم درجات مانند لباس خدمت روی سر دوشی نصب میشود (رجوع بفصل علائم و درجات) مطابق شکل ۱۰ و اشکال ۱ و ۲ و ۳ .

۳ - شلوار معمولی با چکمه برقی و مهمیز .

تبصره ۱ - علائم درجات و تکمه و یراق افسران مالی سفید میباشد .

تبصره ۲ - لباس نیم رسمی افسران اداری همان لباس خدمتی آنها با چکمه برقی و مهمیز و شمشیر پیاده میباشد .

۳ - لباس شب و مهمانی

در پذیراییها و مهمانی های دیگر (باستثناء مواردیکه در قسمت لباس تمام رسمی و نیم رسمی تعیین گردیده) و در مهمانیهای غیر رسمی و خصوصی شبانه پوشیدن این لباس مجاز است و ترکیبات آن بقرار ذیل است (باشکال ۱ و ۲ و ۳ مراجعه شود) .

۱ - کلاه کاسکت خاکی (مانند کاسکت لباس نیمرسمی) .

۲ - نیم تنه لباس نیمرسمی و کمر بند یراقی (بدون بندهای شمشیر و شمشیر) و شل خاکی بمقتضای فصل) .

۳ - نصب علائم امتیازات (یا علائم و امتیازات در صورتیکه قبلا دستور داده شده باشد) و وا کسایل کلابتون (در صورتیکه شغل آنها اجازه دهد) .

۴ - شلوار بلند پیاده جهت افسران جزء با مغزی و افسران ارشد با يك ترك بعرض سه سانتیمتر و برای سرتیپ به بالا دو ترك بهمان اندازه با مغزی وسط همه برنك قرمز .

۵ - پوتین برقی (مهمیز اختیاری است) یا کفش برقی (بر حسب فصل) مطابق

شکل ۶ .

تبصره ۱ - لباس شب و مهمانی افسران مالی با تکمه و ستاره و یراق سفید میباشد .

تبصره ۲ - در مهمانیهای رسمی پوشیدن پوتین اجباری و در مهمانی های خصوصی کفش اختیاری است .

تبصره ۳ - لباس شب و مهمانی افسران اداری همان لباس خدمتی آنها با شلوار بلند بدون علائم و پوتین برقی یا کفش برقی برحسب فصل.

۴ - لباس خدمت

انواع لباس خدمت افسران بشرح ذیل است :

۱ - لباس خدمت تابستانی مناطق معتدله .

۲ - لباس خدمت تابستانی مناطق گرمسیری .

۳ - لباس خدمت زمستانی .

۴ - لباس خدمت صحرائی .

۵ - لباس کار مخصوص افسران فنی .

الف - لباس خدمت تابستانی مناطق معتدله

الف - مورد پوشیدن آن دره و واقع خدمت (در ادارات نظامی و سرباز خانه ها و خدمات صحرائی) از تاریخ ۱۶ اردیبهشت تا ۱۵ آبان میباشد .

ب - ترکیبات لباس افسران صف و پزشک و دامپزشک و مالی بشرح ذیل :

۱ - کلاه کاسکت از پارچه خاکی دوره کله گی و بالای دیواره آن دارای مغزی برنگ رسته با تسمه از پارچه کلاه و نشان سه رنگ (کوکارد) برای ازسرتیپ به بالا مليله دوزی برگ خرما دور نشان مطابق شکل ۱۱ .

۲ - پیراهن خاکی با سه تکه شیر و خورشید کوچک مسی با دو جیب بالا قد آن تالیه آستین و روی هر دو جیب در وسط دارای چین (ساسون) بعرض سه سانتیمتر و بطور عمودی میباشد مطابق شکل ۱۲ .

۳ - یقه بسته بدون آهار با سه تکه .

۴ - پشت سردست آستین سه تکه شیر و خورشید کوچک و سر دستها دارای سنبوسه که طرف خارج آن بطرف بالا بشکل مثلث و از رأس مثلث به بالا دارای چین (ساسون) به طول ده و بعرض سه سانتیمتر ونیم میباشد .

۵ - سردوشی از پارچه لباس با مغزی برنک رسته (عرض داخلی آن پنج سانتیمتر - و عرض خارجی پنج سانتیمتر و نیم) و طول آن از خط آستین (در طول و انتهای شانه) تا درز یقه که انتهای آن بشکل مثلث و زاویه حاده آن طرف گردن دارای بریدگی و خط قاطع آن یک سانتیمتر میباشد و علائم درجات به ترتیبی که در قسمت ۴ فصل علائم درجات ذکر شده نصب میشود . مطابق شکل ۱۰ .

۶ - کمر بند چرمی قهوه رنگ بعرض پنج سانتیمتر باحمایل چرمی بعرض دو سانتیمتر و نیم و بند شمشیر بعرض دو سانتیمتر (بند شمشیر سوار و توپخانه دارای جای شمشیر چرمی و بند شمشیر پیاده دارای دو عدد سرقلاب فلزی میباشد) سایر صنوف غیر از سوار و توپخانه بند شمشیر پیاده دارند مطابق شکل ۴ .

۷ - رسته سوار توپخانه دارای شمشیر بلند باغلاف فلزی سیاه و مهندس دارای شمشیر فلزی سیاه کوتاه و سایر رسته ها عموماً دارای شمشیر باغلاف چرمی (نمونه پیاده) میباشد و شکل و نمونه آنها بنحوی است که در اشکال مربوطه تعیین و مراتب در قسمت ۴ نیز شرح داده شده است (استعمال دسته بند چرمی اجباری و دستکش معمولی اختیاری است) .

۸ - شلوار سواری بدون هیچگونه علائم مطابق شکل ۱۷ .

۹ - پوشیدن چکمه مشکی یا زرد در تابستان اختیاری است (استعمال مهمیز برای افسران رسته سوار و توپخانه از ستوان سوم به بالا و سایر رسته ها عموماً از درجه سروانی به بالا اجباری است) .

تبصره ۱ - تکمه افسران مالی مانند افسران صف مسی و ستاره آنها سفید میباشد .

تبصره ۲ - نیم تنه افسران اداری یقه برگردان با چهار جیب و چهار تکمه سفید و پیراهن و یقه و دستمال گردن برنک خاکی بوده و کمر بند بدون بندهای شمشیر ولی سایر ترکیبات لباس خدمت مطابق مقررات فوق میباشد مطابق شکل ۱۳ .

ب - لباس خدمت تابستانی در مناطق گرمسیری .

الف - لباس خدمت تابستانی گرمسیری که موقع پوشیدن آن از ۱۶ فروردین تا آخر

آبانماه میباشد مخصوص مناطق ذیل است :

۱ - لشکر ۶ خوزستان .

- ۲ - گردان مستقل نمره ۲۶ بوشهر و گردان مستقل نمره ۲۵ لارستان لشکر ۷ فارس .
- ۳ - هنگ نمره ۱۸ جماز سوار (ایرانشهر) و گردان مختلط مستقل نمره ۳ چاه بهار لشکر ۸ مکران .
- ۴ - گردان مستقل نمره ۴ عباسی و گردان مستقل نمره ۲۵ جماز سوار رودبار و میناب لشکر ۱۴ کرمان .

ب - ترکیبات لباس تابستانی مناطق مزبوره بشرح ذیل است : مطابق شکل ۱۴
۱ - کلاه کاسک با مغزی برنگ رسته دوره لبه و بالای دیواره کلاه (تسمه پارچه)
با نشان سه رنگ و سرتیپ به بالا ملیله دوزی دور نشان .

۲ - نیم تنه یقه برگردان از پارچه کتان برنگ خاکی بدون آستر با چهار جیب با چین دوخته (ساسون) روی دو جیب بالائی و سه تکمه متوسط مسی قد آن باندازه آستین .
۳ - پیراهن زیر برنگ خاکی از پارچه کتان نازک و یقه برگردان سرخود که در شهر و سر بازخانه بادستمال گردن برنگ خاکی و در خدمات صحرائی و مانورها بدون دستمال گردن بوده روی یقه لباس کشیده میشود .

۴ - شلوار سوار برای شهر و سر بازخانه ولی در خدمات صحرائی شلوار کوتاه و جوراب بلند با میج پیچ استعمال میشود .

۵ - استعمال چکمه یا پوتین با میج پیچ در شهر و سر بازخانه اختیاری است ولی در خدمات صحرائی استعمال میج پیچ و جوراب بلند با شلوار کوتاه با پوتین اجباری است .

۶ - کمر بند چرمی معمولی باشمشیر مربوطه .

تبصره - کلیه افسران اعم از صفی و یا پزشک و دامپزشک و مالی و اداری که در مناطق مذکوره انجام وظیفه می نمایند مشمول مقررات فوق میباشند و استعمال شمشیر برای افسران اداری تابع مقررات مربوطه خواهد بود .

ج - لباس خدمت زمستانی

الف - مورد پوشیدن آن از ۱۶ آبانماه تا ۱۵ اردیبهشت ماه و برای مناطق گرمسیری از اول آذر ماه تا ۱۵ فروردین میباشد .

ب - ترکیبات آن برای کلیه رسته ها بشرح ذیل است :

- ۱ - کلاه کاسکت خاکی بطوریکه در لباس تابستانی ذکر شده .
- ۲ - نیم تنه خاکی با چهار جیب و پنج تکه مسی متوسط (شیر و خورشید) عقب آن چاکدار تا زیر کمر بند قد آن تا لبه آستین و روی جیبها دارای چین و در امتداد خطوط چین جیبهای بالائی از طرف بالا تا درز یقه و از طرف پائین تا در ز نقاب جیبهای پائین دارای ساسون بعرض سه سانتیمتر و نیم فقط نزدیک یقه دو سانتیمتر و نیم میباشد مطابق شکل ۱۵ .
- ۳ - یقه بسته (آهار دار) .
- ۴ - سر دوشی مانند لباس خدمت تابستانی .
- ۵ - سر آستین بدون تکه .
- ۶ - شلوار خاکی سواری با چکمه مشکی .
- ۷ - کمر بند چرمی معمولی .

۸ - پالتوی خاکی دو طرفه و طرفین دارای شش عدد تکه بزرگ شیر و خورشید مسی برای افسران صف و رسته مالی و برای افسران اداری با تکه شیر و خورشید سفید میباشد و طرفین دارای دو جیب با نقاب بفاصله دو سانتیمتر تا زیر کمر بطور افقی است قد آن باندازه دو پنجم فاصله از سر زانو تا زمین با اضافه سه سانتیمتر خواهد بود مطابق شکل ۱۶ .

۹ - روی برگردان طرفین یقه برگه ای برنگ رسته و بعرض سه سانتیمتر و طول دوازده سانتیمتر با یک تکه مسی متوسط در انتهای هر برگه مطابق شکل ۱۶ .

۱۰ - عقب دارای چاک تا ۱۵ سانتیمتر زیر کمر بند با پنج تکه کوچک و پشت کمر دارای بند و زیر آن دارای دالبر از پارچه لباس با دو تکه بزرگ طرفین آن روی درز از دو طرف با تکه مزبور طوری دوخته میشود که کمر بند چرمی بلافاصله بالای آن قرار میگیرد و اندازه پارچه مزبور بسته به تناسب هیکل و لباس میباشد .

۱۱ - سردست آستین برگشته (دوبل) بدون تکه مطابق شکل ۱۶ .

۱۲ - پالتوی بارانی باید حتی الامکان برنگ خاکی یا خاکستری یا رنگ متشابه باشد با سردوشی از پارچه بارانی با مغزی برنگ رسته مربوطه و نصب علائم درجات نیز مطابق معمول روی سردوشی اجباری میباشد (استعمال کلاه بارانی برای افسران اختیاری است) .

سردوشی مزبور دو لا خواهد بود که قسمت زیری يك لا و قسمت روئی مانند سردوشی معمولی که لای زیری از بندی که روی سرشانه دوخته میشود رد شده و هر دو قسمت دارای جای تکه بوده که با تکه مربوطه سردوشی بسته میشود. و تکه های بارانی عموماً شاخی یا چرمی خواهد بود. تبصره - تکه و ستاره افسران مالی و اداری بطوری است که در لباس تابستانی ذکر گردیده (لباس زمستانی افسران اداری مانند تابستانی).

د - لباس خدمات صحرائی

لباس مزبور عبارت از لباس معمولی خدمت است بشرح ذیل:
الف - در فصل تابستان در مناطق معتدله همان ترکیبات لباس خدمت تابستانی با تفاوت مشروحه:

- ۱ - کلاه خدمت پارچه بدون نشان و مغزی مطابق شکل ۱۷.
- ۲ - اسلحه کمری.
- ۳ - استعمال چکمه یا پوتین با میچ پیچ برای افسران (غیر از رسته سوار و توپخانه که باید چکمه داشته باشند) اختیاری است.
- ب - در مناطق گرمسیری لباس خدمات صحرائی دارای همان ترکیباتی است که در محل خود در فصل مربوطه ذکر شده با تفاوت مشروحه ذیل:

- ۱ - پیراهن زیر بدون دستمال گردن و یقه آن روی یقه لباس کشیده میشود.
  - ۲ - اسلحه کمری.
  - ۳ - شلوار کوتاه با جوراب بلند و میچ پیچ با پوتین (برای افسران رسته سوار و توپخانه پوشیدن شلوار سواری با چکمه اختیاری است).
- تبصره - لباس افسران مالی و اداری در صورت شرکت در عملیات قسمتی تابع مقررات فوق میباشد.

ه - لباس مخصوص کار برای افسران فنی

الف - برای افسران فنی

ترکیبات لباس کار مخصوص عموم افسران فنی (ارابه جنگی - زره پوش - فنی) که

در کار خانجات و مرمت گاه‌ها و غیره پوشیده میشود (مطابق شکل ۱۸) بشرح ذیل است :

۱ - کلاه پارچه (بی لبه) .

۲ - پیراهن کار سرهم بادوجیب بالا و دوخت آن کاملاً آزاد و راحت میباشد .

۳ - یقه شکاری و عرض آن با اندازه ثلث فاصله از گردن تا شانه روی طرفین یقه برای

افسران جزء در وسط مربع مستطیلی از یک خط نوار به رنگ رسته بعرض پنج میلیمتر روی پارچه یقه دوخته میشود که عرض مربع مزبور با احتساب عرض نوار چهار سانتیمتر و طول آن هشت سانتیمتر میباشد و برای ارشد به بالا برگه برنگ رسته مربوطه به اندازه مزبور و علائم درجات مانند سردوشی عموماً ستاره پنج پر کوچک وسط آن قرار میگیرد (رجوع شود به فصل علائم و امتیازات) مطابق معمول علائم ممیزه قسمتی در انتهای خارجی مربع نصب میشود .

۴ - سردست آستین دارای بندی از پارچه لباس بوده که موقع لزوم یعنی موقع کار بسته میشود و در غیر موقع خدمت بازو تکمه دیگری که در فاصله معینی دوخته شده انداخته میشود .

۵ - کمر بند چرمی بعرض کمر بند معمولی با قلاب مخصوص بدون حمایل و بند شمشیر .

۶ - لبه شلوار هم مانند سرآستین دارای بند پارچه میباشد .

ب - برای افسران ارابه جنگی وزره پوش

افسران ارابه جنگی وزره پوش در موارد لازمه لباس معینه ذیل را در بر می نمایند مطابق

شکل ۱۹ و ضمیمه .

۱ - کلاه چرمی سیاه در تابستان و زمستان طبق نمونه مصوبه .

۲ - در مواقع تعلیمات و تمرینات فنی در تابستان و زمستان با پیراهن کار سرهم بدون کمر بند ولی در مواقع مانور و موارد جنگی با لباس خدمت به اقتضای فصل (پیراهن یا نیم تنه و شلوار خاکی) با تجهیزات مربوطه .

۳ - شانه بند چرمی سیاه از جنس کلاه در کلیه موارد فوق طبق نمونه مصوبه .

۴ - در زمستان نیم تنه چرمی سیاه طبق نمونه مصوبه (عوض پالتو) با سردوشی یک لا

از چرم نیم تنه و بدون مغزی که علائم درجات مطابق معمول روی سردوشی نصب میشود .

فصل دوم - راجع به دانشجویان و دانش آموزان

الف - لباس دانشجویان دانشکده افسری بشرح ذیل میباشد :

۱ - در تابستان پیراهن و زمستان نیم تنه از پارچه خاکی مانند لباس افسران با همان تعداد تکمه شیرو خورشید زرد طلائی .

۲ - کلاه کاسکت با نشان مخصوص دانشکده با مغزی سیاه دور کله گی .

۳ - سردوشی از پارچه قرمز بعرض پنج سانتیمتر و باحاشیه یراق زرد بعرض يك سانتیمتر با مغزی سیاه کنار آن و يك تکمه کوچک زرد انتهای سردوشی دوخته میشود و علائم رسته از فلز زرد جهت پیاده بمب منفجر - سوار دو شمشیر متقاطع -- توپخانه دو لوله توپ متقاطع .. مهندس بیل و کلنگ متقاطع - رسته هوائی یکبال وسط سردوشی نصب مینمایند .

۴ - یقه پیراهن بدون برگه ولی یقه نیم تنه دارای برگه برنگ قرمز بعرض یقه و طول پنج سانتیمتر میباشد و روی برگه مزبور تمام رسته ها عموماً بمب منفجر نصب می نمایند .

۵ - روی سر دست آستین یراق زرد بعرض يك سانتیمتر به شکل سنپوسه مثلث با مغزی سیاه اطراف یراق و پشت سر دست آستین دارای سه تکمه کوچک زرد مطابق شکل ۲۰ .

۶ - کمر بند چرمی قهوه رنگ (با حمایل چرمی برای رسته سوار و توپخانه با بند شمشیر و شمشیر سوار) و رسته پیاده و سایر رسته ها عموماً دارای کمر بند پیاده بدون حمایل (طبق نمونه مربوطه) با سر نیزه میباشد .

۷ - شلوار سواری با يك ترك نوار برنگ قرمز بعرض سه سانتیمتر .

۸ - پالتو دانشجویان مانند پالتوی افسران با همان تعداد تکمه (شیرو خورشید زرد) با برگه یقه به رنگ قرمز بعرض سه و طول ده سانتیمتر با يك عدد تکمه متوسط در انتهای برگه و سردوشی مانند نیم تنه و سر دست آستین بدون علائم .

ب - لباس دانش آموزان آموزشگاه ستوانی ارتش مانند لباس دانشجویان در تابستان پیراهن و در زمستان نیم تنه با تکمه شیر و خورشید زرد و سایر ترکیبات و مقررات آن نیز مطابق میباشد و تفاوت آن ذیلا معین میگردد :

۱ - یقه نیم تنه زمستانی دانش آموزان فاقد برگه قرمز و سردوشی بدون مغزی سیاه
میباشد مطابق شکل ۲۰.

۲ - سر دست آستین بدون یراق و مغزی سیاه .

تبصره ۱ - دانشجویان و دانش آموزان سال اول عدد فلزی ۱ و سال دوم عدد فلزی ۲
را اضافه بر علائم رسته روی سردوشی طوری نصب مینمایند که علائم رسته طرف شانه
و اعداد ۱ یا ۲ طرف تسکمه بافاصله متناسب قرار گیرد (رجوع بفصل علائم) و در داخل دانشکده
لباس دانشجویان و دانش آموزان عیناً مانند افراد باپوتین و مچ پیچ ولی در مواقع مرخصی استعمال
چکمه (رسته سوار و توپخانه با مهمیز) و شمشیر برای رسته سوار و توپخانه و سرنیزه برای
رسته های دیگر اجباری است .

تبصره ۲ - لباس دانشجویان و دانش آموزان افسری احتیاط در داخل و خارج دانشکده
عیناً مانند لباس افراد و دور سردوشی نوار برنک رسته و کلاه آنها مانند دانشجویان با مغزی
سیاه و نشان مربوطه میباشد و ضمناً خارج از دانشکده پوشیدن چکمه (با مهمیز) و استعمال
شمشیر یا سرنیزه بر حسب رسته اجباری است .

ج - لباس دانشجویان دوره عالی هنرستان موسیقی نظام عیناً مانند لباس دانش آموزان
ستوانی ارتش با تفاوت ذیل مطابق شکل ۲۱ .

۱ - مغزی دور کله گی و زمینه مغزی سردوشی و ترك شلوار آنها زرد نارنجی میباشد .

۲ - روی سردوشی علامت چنك نصب مینمایند .

۳ - مچ پیچ و پوتین مشگی .

۴ - پالتو آنها نیز مانند دانشجویان دانشکده افسری با سردوشی مربوطه .

د - لباس دانش آموزان آموزشگاه ستوانی فنی اداره تخشائی ارتش بشرح ذیل است :

۱ - کلاه کاسکت برنك خاکی با مغزی دور کله گی (آبی روشن) با نشان سه رنگ .

۲ - لباس تابستانی و زمستانی آنها عیناً مانند لباس دانشجویان دانشکده افسری از پارچه

برنك خاکی با تسکمه شیر و خورشید زرد میباشد .

۳ - سردوشی : هتن آن از پارچه آبی روشن و حاشیه آن یراق زرد بعرض يك سانتیمتر

بامغزی برنك نارنجی بعرض سه میلیمتر با يك تسکمه کوچک زرد در انتهای سردوشی اطراف آن

دوخته لباس - و در روی سر دوشی عبارت (آموزشگاه ستوانی فنی) و زیر آن طرف آستین برای دانش آموزان سال اول علامت ۱ و سال دوم ۲ و سال سوم ۳ هر سه از فلز زرد نصب میگردد مطابق شکل ۲۲ .

۴ - سردست آستین دانش آموزان اول (ارشد دانشپایه ها) دارای دو ردیف یراق به عرض یکسانتیمتر و دانش آموزان ۲ (معاونین ارشد) فقط يك خط از همان یراق هر دوروی زمینه آبی طوری دوخته میشود که حاشیه کنار یراق ها از بالا و پائین عموماً دو میلیمتر و وسط آنها پنج میلیمتر از پارچه آبی نمایان میباشد .

۵ - کمر بند چرمی قهوه رنگ مانند افراد (بدون حمایل) .

۶ - شلوار سواری مانند دانشجویان دانشکده افسری بایک ترک نوآر آبی روشن به عرض سه سانتیمتر .

۷ - مچ پیچ باپوتین .

۸ - پالتو دو طرف رنگ خاکی مانند دانشجویان مذکور سردوشی بشرح فوق (و سردست آستین ساده و بدون برگه و تکمه) عوض تکمه باشش عدد قز نقفل بسته میشود .

تبصره - در داخل آموزشگاه لباس آنها مانند لباس افراد باپوتین و مچ پیچ بوده و یراق دور سردوشی و علامت سر آستین از نوار زرد - نصب میشود ولی در خارج از آموزشگاه و مواقع مرخصی با کمر بند و سر نیزه پیاده بوده و پوشیدن چکمه اختیاری است .

۵ - لباس دانش آموزان دبیرستان نظام بشرح ذیل است :

۱ - کلاه کاسکت برنگ خاکی بدون مغزی بانسان دبیرستان .

۲ - در تابستان پیراهن و در زمستان نیم تنه برنگ خاکی مانند لباس دانشجویان دانشکده افسری بانگمه شیرو خورشید زرد مطابق شکل ۲۳ .

۳ - یقه پیراهن تابستانی از پارچه لباس و یقه نیم تنه زمستانی از پارچه آبی مطابق شکل ۲۳ .

۴ - سر دوشی برجسته از پارچه آبی بایک تکمه کوچک زرد . و نمره دانشپایه روی سردوشی ها طرف آستین نصب میشود .

۵ - سر آستین باسنبوسه از پارچه آبی باسه تکمه کوچک (پشت سردست) و از دانشپایه

چهار تا شش سه ردیف فتیله یراقی زرد - به فاصله پنج میلیمتر از همدیگر بطور موازی روی سنبله آبی دوخته میشود و فتیله سوم دانشپایه ۶ (یعنی ردیف بالائی) در رأس زاویه دارای پیچیدگی کوچکی میباشد .

۶ - کمر بند چرمی مانند افراد .

۷ - شلوار سواری با يك ترك از پارچه آبی بعرض چهار سانتیمتر .

۸ - مچ پیچ برنك خاکی با پوتین مشکی .

۹ - پالتو مانند دانشجویان دانشکده افسری عوض تکمه باشش عدد قرنفل (مطابق پالتو افراد) با برگه آبی روی یقه و آستین ساده فقط با علائم دانشپایه و کمر بند روی پالتو بسته میشود و - لباس دانش آموزان دوره متوسطه موسیقی عیناً مانند لباس دبیرستان نظام بوده ضمناً روی سر دوشی علامت چنك نصب و یقه نیم تنه بدون پارچه آبی و سر دست آستین آنها فاقد پارچه آبی و علائم دانش پایه بوده و ترك شلوار آنها بعرض سه سانتیمتر میباشد .

ز - لباس دانش آموزان دبستان نظام بشرح ذیل است :

۱ - کلاه کاسکت برنك خاکی با نشان مخصوص بدون مغزی .

۲ - در تابستان پیراهن و در زمستان نیم تنه با تکمه زرد مانند دانش آموزان دبیرستانها .

۳ - یقه پیراهن بدون برگه ولی یقه نیم تنه دارای برگه سبز بعرض یقه و طول پنج سانتیمتر میباشد

۴ - سردوشی از پارچه سبز و عرض و طول آن متناسب با لباس با يك تکمه کوچک زرد .

۵ - سر دست آستین ساده و بدون تکمه .

۶ - کمر بند چرمی مانند نمونه افراد .

۷ - شلوار بلند بدون علامت .

۸ - کفش یا پوتین مشکی .

۹ - پالتو مانند دانش آموزان دبیرستان با سردوشی سبز و با ۶ عدد قرنفل با برگه

یقه به رنگ سبز .

تبصره - فرم لباس های تمام رسمی و نیم رسمی و شب و مهمانی و خدمت افسران فنی

نظام و وظیفه مانند افسران مالی بوده و رنگ رسته و علائم درجات و یراق و تکمه آنها در تمام

البسه (اعم از لباس خدمت و غیره) سفید میباشد .

متمم : راجع به دانشکده افسری فنی اداره نخشائی به ماده ۱ فصل ۱ قسمت چهارم مراجعه شود . (صفحه ۴۴)

فصل سوم - افراد

۱ - لباس تابستانی

الف - لباس تابستانی افراد در مناطق معتدله که مورد پوشیدن آن از ۱۶ اردیبهشت تا ۱۵ آبانماه و ترکیبات آن بشرح ذیل میباشد:

۱ - کلاه کاسکت برنگ خاکی فقط دوره کله‌گی با مغزی برنگ رسته با نشان سهرنگ (برای استواران و سایر افراد)

۲ - پیراهن از پارچه خاکی رنگ باد و جیب بالا و سه تکمه شاحی جلو سینه قد باندازه آستین .

۳ - یقه بسته بدون آهار با سه تکمه شاحی .

۴ - سردوشی از پارچه لباس حاشیه آن نوار برنگ رسته بعرض يك سانتیمتر اطراف آن دوخته بلباس و بدون تکمه (غیر از استواران) مطابق شکل ۲۴ ولی سردوشی استواران مانند افسران دارای مغزی برنگ رسته بوده و علائم درجات از پارچه رسته یا یراق روی سردوشی نصب میشود (رجوع شود بفصل علائم) .

۵ - آستین ساده و درجه داران افراد از سرباز یکم تا گروهان یکم علائم درجات را روی سرآستین و بازوی چپ نصب می نمایند . (رجوع بفصل علائم) (ضمناً آستین درجه داران از گروهان سوم به بالا دارای شیشه مثلث خواهد بود) .

۶ - کمر بند چرمی قهوه رنگ طق نمونه های مصوبه و برای استواران مانند افسران با حمایل و بند شمشیر و شمشیر صنف مربوطه (کمر بند استواران اداری بدون بند شمشیر و شمشیر میباشد) کمر بند سایر افراد بعرض چهار سانتیمتر و افراد سوار و توپخانه دارای کمر بند با حمایل چرمی به عرض ۲۵ میلیمتر و بند شمشیر با جای شمشیر چرمی و شمشیر میباشد .

۷ - شلوار سواری بدون علائم .

۸ - مچ بیج برنگ خاکی با پوتین زرد (افراد سوار و توپخانه با مهمیز) .

۹ - پوشیدن چکمه برای استواران اختیاری است (سوار و توپخانه با مهمیز) .

تبصره - فرم لباس استواران اداری مانند افسران اداری با سردوشی مربوطه بشرح فوق

باعلائم سفید (کمر بند بدون شمشیر و بند شمشیر) .

ب - لباس افراد در مناطق گرمسیری که مورد پوشیدن آن از ۱۶ فروردین تا آخر آبان ماه و مخصوص قسمتهائی است که در فصل دوم ذکر شده و ترکیبات آن بشرح ذیل میباشد :

۱ - کلاه کاسک بامغزی دور لبه برنگ رسته و نشان .

۲ - پیراهن مانند پیراهن معمولی خدمت که قد آن مطابق معمول و با دو جیب بالا .

۳ - یقه بدون آهار و کوتاه و برگشته مانند یقه برگردان .

۴ - سردوشی مطابق معمولی .

۵ - آستین کوتاه تا روی آرنج

۶ - کمر بند چرمی معمولی .

۷ - شلوار معمولی و مچ پیچ برای شهر و سربازخانه (ولی در خدمات صحرائی شلوار

کوتاه و جوراب بلند با مچ پیچ استعمال میشود) .

تبصره - علائم درجات استواران و سایر افراد مطابق لباس مناطق معتدله خواهد بود

(رجوع بفصل علائم) . در لباس گرمسیری علائم درجات سرباز بکم و سرجوخه در لبه آستین

کوتاه بفاصله ۳ سانتیمتر دوخته خواهد شد .

۲ - لباس زمستانی

لباس خدمت زمستانی افراد که مورد پوشیدن آن در مناطق معتدله از ۱۶ آبان ماه تا ۱۵ اردیبهشت

و در مناطق گرمسیری از اول آبان تا ۱۵ فروردین و ترکیبات آن بشرح ذیل میباشد : (مطابق شکل ۲۴)

۱ - کلاه کاسکت مانند تابستانی .

۲ - نیم تنه برنگ خاکی با دو جیب بالا با پنج عدد تکمه شاخی قد به اندازه آستین

و عقب آن دارای چاک تا زیر کمر بند (استواران میتوانند از تکمه لباس افسران استفاده نمایند)

و نیم تنه زمستانی استواران اداری مانند لباس تابستانی میباشد .

۳ - یقه آهار دار و بسته .

۴ - آستین و سر آستین ساده و بدون تکمه .

۵ - سردوشی مانند سردوشی تابستانی .

۶ - شلوار مانند تابستانی بدون علائم .

۷ - کمر بند چرمی معمولی.

۸ - پوتین با مچ پیچ (پوشیدن چکمه برای استواران اختیاری است - سوار و توپخانه با مهمیز) .

۹ - پالتو از پارچه برنگ خاک کی بفرم پالتو افسران (استواران با ۶ عدد تکمه شاخی و بدون برگ یته) ولی پالتو سایر افراد بجای تکمه بهمان تعداد دارای قز نقفل میباشد قد عموماً ۳۵ سانتیمتر تا زمین .

۱۰ - پشت کمر پالتو دارای بند پارچه (پالتو استواران با تکمه طرفین آن) سایر افراد بدون تکمه میباشد .

۱۱ - سردوشی پالتو بشرح مذکور برای نیم تنه زمستانی .

تبصره ۱ - موقع پوشیدن پالتو باید تکمه یا قز نقفل انداخته و کمر از روی پالتو بسته میشود .

تبصره ۲ - پوشیدن بارانی برای افراد عموماً ممنوع است .

۳ - لباس خدمات صحرائی

لباس خدمات صحرائی در تابستان و زمستان همان لباس خدمتی فصل مربوطه است با تفاوت مشروح ذیل :

۱ - در مناطق معتدله در موقع تابستان همان لباس خدمتی با کلاه خدمت (پارچه با ساز و برگ معینه بر حسب دستور) .

۲ - در مناطق گرمسیری بجای شلوار معمولی شلوار کوتاه و جوراب بلند با مچ پیچ استعمال میشود با ساز و برگ معینه مطابق دستور .

۳ - در فصل زمستان همان لباس خدمت معمولی است با ساز و برگ معینه .

۴ - مقررات مخصوص

الف - فرم و ترکیبات لباس کار تابستانی و زمستانی افراد ارايه جنگی و زره پوش و فنی نیز مانند افسران مربوطه میباشد افراد تا گروهان یکم درجات را روی آستین نصب مینمایند .

ب - چنانچه افسران یا افراد منفرداً یا عده از مناطق معتدله مأمور منطقه گرمسیری باشند و بالعکس استفاده آنها از لباس منطقه مربوطه منوط با اجازه مخصوص میباشد .

ج - لباس دانش‌آموزان آموزشگاه‌های گروه‌بانی و معین‌پزشکی و دامپزشکی مانند لباس افراد و مشمول مقررات آن بوده و علائم آنها بشرح ذیل است :

زمینه سردوشی دانش‌آموزان عموماً از پارچه لباس و بدون تکه‌مه بوده و دورسر دوشی آموزشگاه‌های گروه‌بانی دارای فتیله برنگ رسته و معین‌پزشکی فتیله زرد و ارغوانی و معین‌دامپزشکی فتیله مشکی و ارغوانی میباشند .

فصل چهارم - همردیفان و غیره

الف - لباس همردیف افسران در تابستان و زمستان بشرح ذیل میباشد:

- ۱ - کلاه کاسکت خاک‌کی با مغزی سفید دوره کله‌گی و دیواره کلاه .
- ۲ - نیم‌تنه خاک‌کی یقه برگردان با چهار جیب و چهار تکه‌مه شبر و خورشید سفید بدون هیچگونه علائم نظامی .
- ۳ - پشت سر دست آستین دارای سه تکه‌مه سفید کوچک .
- ۴ - عقب نیم‌تنه دارای چاک مطابق معمول و پشت کمر دارای بند پارچه .
- ۵ - شلوار بلند .
- ۶ - استعمال کفش یا پوتین اختیاری است (در موارد رسمی با پوتین یا کفش برقی بر حسب فصل) .

۷ - پالتو مانند افسران از پارچه خاک‌کی با تکه‌مه سفید که چهار تکه‌مه آن از پائین انداخته میشود

ب - لباس همردیف استواران مانند لباس همردیف افسران با تفاوت ذیل :

- ۱ - کلاه کاسکت از پارچه خاک‌کی فقط با مغزی سفید دور کله‌گی .
- ۲ - البسه با تکه‌مه شاخی بدون هیچگونه علائم نظامی .
- ج - لباس سایر همردیفان در زمستان و تابستان عیناً مانند لباس افراد میباشد بدون مغزی کلاه و نشان و نوار سردوشی و سایر علائم نظامی .

د - سایر مستخدمین اکثراتی از قبیل مترجم و دبیر و سایر کارگران فنی و مستخدمین

غیر نظامی عموماً مشمول مقررات نظامی نبوده و لباس رسمی و نیم‌رسمی و غیر آنها تابع مقررات کشوری میباشد .

بخش دوم = امنیت

لباس افسران و دانش آموزان و افراد امنیه به‌قراری است که ذیلاً شرح داده میشود:

فصل یکم - لباس افسران

لباس افسران امنیه مانند افسران نیروی زمینی از پارچه خاک‌کی و در زمستان و تابستان بشرح ذیل میباشد مطابق شکل ۲۶.

- ۱ - کلاه خدمت از پارچه خاک‌کی بدون علائم .
  - ۲ - پیراهن مانند پیراهن تابستانی افسران نیروی زمینی بادو جیب بالا و با همان تعداد تکه (شیر و خورشید زرد) .
  - ۳ - سر دوشی مانند افسران نیروی زمینی با مغزی آبی سیر و نصب علائم درجات تابع مقررات نیروی زمینی است .
  - ۴ - کمر بند چرمی مطابق رسته سوار نیروی زمینی و با شمشیر سوار .
  - ۵ - شلوار سواری مطابق نیروی زمینی .
  - ۶ - چکمه با مهمیز (در تابستان استعمال پوتین با مچ پیچ اختیاری است) .
  - ۷ - پالتو مانند پالتو افسران نیروی زمینی با برگه آبی روی یقه با همان تعداد تکه زرد .
- تبصره - لباس دانش‌آموزان ستوانی امنیه موقع تحصیل در دانشکده افسری تابع مقررات آموزشگاه ستوانی ارتش و دارای علائم رسته سوار بوده و پس از طی دوره آموزشگاه و نیل بمقام افسری لباس مقرر امنیه را (با علامت رسته آبی) در بر مینمایند .

فصل دوم - لباس افراد

الف - لباس زمستانی و تابستانی استواران امنیه نیز مانند افسران از پارچه خاک‌کی با تکه زرد میباشد و سر دوشی آنها با مغزی آبی و علائم درجات مطابق نیروی زمینی (برای استوار دوم از پارچه آبی و استوار یکم پراق زرد هر دو بعرض ۴ سانتیمتر) روی سر دوشی نصب میشود و استواران صفی رسته‌های مختلفه که از واحدهای ارتش به امنیه منتقل میشوند عموماً علامت رنگ رسته (آبی) ولی استواران رسته‌های پزشکی - دامپزشک - مالی - و اداری رنگ رسته

مربوطه را استعمال مینمایند .

ب - لباس سایر افراد امنیه از تاین تا گروهان یکم در تابستان و زمستان بشرح ذیل

است . مطابق شکل ۲۷

۱ - کلاه خدمت مانند نیروی زمینی از پارچه برنگ خاکی و بدون نشان .

۲ - پیراهن از پارچه آبی (در تابستان پارچه نخی و در زمستان پشمی) با دو جیب بالا و سینه دارای سه تکه زرد قدبه اندازه آستین . سر دوشی ساده از پارچه لباس با يك تکه کوچک زرد و دوخته بلباس .

۳ - یقه بسته بدون آهار با سه تکه زرد و در قسمت فوقانی یقه يك نوار باریک زرد .

۴ - علائم درجات گروهانان به شرح مندرجه در فصل علائم در روی سر دوشی نصب میشود .

۵ - سردست آستین ساده و بدون تکه و بایک سنپوسه مثلث از نوار زرد که فقط برای

سر جوخه دو خط نوار زرد بعرض يك سانتیمتر در روی آستین وزیر سنپوسه بطور افقی و موازی یکدیگر نصب میشود .

۶ - کمر بند چرمی مانند افراد پیاده نیروی زمینی .

۷ - شلوار سواری از پارچه پیراهن با يك ترك نوار زرد بعرض يك سانتیمتر .

۸ - در تابستان گیوه آجیده و در زمستان پوتین بندی با مچ پیچ خاکی رنگ .

۹ - پالتو خاکی کستری رنگ با یقه شکاری يك طرفه با شش عدد تکه زرد (در جلو) با دو

جیب طرفین و سر دوشی از پارچه آبی و دوخته به لباس با تکه مربوطه و علائم درجات مانند پیراهن .

تبصره ۱ - لباس گرمسیری افراد امنیه همان لباس خدمت آنها است با آستین کوتاه

و یقه برگشته مانند افراد نیروی زمینی و نوار زرد دور یقه برعکس معمول روی یقه برگشته دوخته میشود با کلاه معمولی خدمت . مطابق ضمیمه شکل ۲۷ .

تبصره ۲ - لباس افسران پزشکی و دامپزشک و افسران مالی و اداری همچنین همردیف

افسران و استواران که جزو واحد های امنیه انجام وظیفه مینمایند تابع مقررات مربوطه به نیروی زمینی بوده ولی لباس و علائم رسته افسران سایر رسته ها که بواحد های امنیه منتقل

میشوند تابع مقررات مربوطه به امنیت میباشند.
تبصره ۳ - لباس همدیف افراد از تاین تا گروهبان یکم همان لباس آبی افراد است بدون
علائم نظامی.

مقررات عمومی

- ۱ - افسران در موارد تعطیل و مرخصی می توانند لباس غیر نظامی در بر نموده و ضمناً باید همیشه کتابچه شناسائی افسری همراه داشته باشند.
  - ۲ - کلیه افسران و همدیفان و کارمندان دفاتر در اطاقهاییکه مشغول انجام وظیفه هستند باید بدون کلاه باشند و اشخاصیکه وارد دفاتر و اطاقها میشوند حتی پیشخدمت ها و فرمانبران باید قبلاً کلاه خود را در خارج اطاق بردارند.
  - ۳ - در مواقع سلام و رسمی در مکانهای مسقف که افسران با شمشیر حضور می یابند باید کلاه در دست چپ روی قبضه شمشیر بطوریکه آفتاب گردان رو بجلو و کلاه گوی کلاه بطرف خارج باشد و چهار انگشت زیر لبه کلاه و شست روی کلاه گوی کلاه قرار گیرد.
  - ۴ - طرز پوشیدن لباسهای نظامی و بستن شمشیر ها و اسلحه کمری و وا کسبل و نصب علائم و امتیازات (نشانها و مدالها و سایر مقررات و آداب مربوطه به لباس طبق نقشه جات و اشکال مربوطه که معین گردیده عمل خواهد شد.
  - ۵ - موقعیکه با لباس تمام رسمی یا لباس شب شتل استعمال میشود باید پس از ورود به محل موعود بر داشته شود مگر اینکه در هوای آزاد و مطابق دستور مخصوص نگاهداشتن آن لزوم پیدا کند.
- تبصره - این مقررات در موارد شامل نیروهای زمینی و امنیت و دریائی و هوائی نیز میباشند.

قسمت دوم

نیروی دریائی

قسمت دوم نیروی دریائی

فصل یکم - افسران

انواع لباس معموله در نیروی دریائی ارتش شاهنشاهی ایران مانند نیروی زمینی

پنج قسم است .

۱ - لباس تمام رسمی

۲ - لباس نیم رسمی

۳ - لباس شب و مهمانی

۴ - لباس خدمت

۵ - لباس مخصوص کار برای افسران فنی

۱ - لباس تمام رسمی

الف - موارد پوشیدن آن بقراری است که در فصل ۱ بخش ۱ قسمت یکم راجع

به نیروی زمینی ذکر شده

ب - ترکیبات لباس تمام رسمی :

۱ - کلاه کاسکت از پارچه سورمه دیواره آن از پارچه مشگی با آفتاب گردان چرمی

برقی بانسمه از دولا سرمه یراقی و طرفین آن تکمه کوچک زرد روی آن تاج و لنگر دور آن

برگ خرما میباشد نصب شده و نشان کلاه باملیله دوزی روی زمینه برنگ رسته باین ترتیب که

جبهه افسران جزء و ارشد وسط نشان علامت تاج و لنگر و دور آن يك خط باریك تقریباً

بشکل بیضی که کنار آن طناب مليله دوزی دوخته شده و برای امراء عوض طناب برگ خرما

میباشد در جلو و وسط دیواره کلاه قرارداد میشود و علائم درجات مطابق شرح مندرجه در فصل

علائم دور دیواره کلاه نصب میشود و جهت امراء مليله دوزی برگ زیتون بایك خط سرمه باریك

(یا مليله دوزی) بالای آن دوخته میشود مطابق شکل ۱

- ۲- نیم تنه بلند سوره یقه بر گردان بدون جیب با دوردیف تکمه زرد (تاج و لنگر) هر ردیف پنج عدد - قد تا روی زانو عقب دامن چاک دار تا زیر کمر و طرفین دارای دو خط (چین) در موازات چاک از کمر به پائین و دارای چهار تکمه که دو عدد آن در روی خط کمر و ابتدای چین دوخته میشود و دو عدد دیگر در مجاذی لبه آستین در کنار چین بطرف داخل روی پارچه (که بشکل مثلث مختلف الاضلاع دوخته شده و ضلع بلند آن با خط چین مشترک همچنین زاویه حاده آن زیر تکمه های بالا واقع است) دوخته میشود مطابق شکل ۲
- ۳- روی لبه فوقانی یقه افسران عموماً علامت تاج و لنگر (زرد طلائی فلزی یا ملیه دوزی) نصب میشود و لبه پائین بدون جای تکمه
- ۴- پیراهن سفید آهاردار یقه شکسته با دستمال گردن مشکی پروانه شکل .
- ۵- سر دوشی مانند لباس تمام رسمی نیروی زمینی ولی بدون ستاره فقط جهت امراء تاج و لنگر وسط سر دوشی قرار میگیرد .
- ۶- علائم درجات دور سردست آستین روی پارچه برنگ رسته نصب میشود (رجوع بنصل علائم) مطابق شکل ۱
- ۷- کمر بند یراق زرد با قلاب شیر و خورشید مطابق نیروی زمینی (بدون حمایل) باشمشیر مربوطه با دسته بند یراق و کلابتون بسته مطابق شکل ۲ (طوری بسته میشود که کمر بالای تکمه ردیف آخر قرار میگیرد)
- ۸- نصب علائم و امتیازات (نشانها و مدالها) و وا کسیل کلابتون (در صورتیکه شغل آنها اجازه دهد)
- ۹- شلوار بلند (بدون لبه برگشته یا بنخیه دور لبه) کاملاً ساده برای افسران جز بدون یراق و برای افسران ارشد بیک ترک یراق بعرض دو سانتیمتر و نیم و جهت امراء دو ترک دو سانتیمتر و نیم وسط آن با مغزی مشکی طول یراق از لبه شلوار تا درز کمر می باشد
- ۱۰- کفش برقی با جوراب مشکی .
- ۱۱- شل سوره (بمقتضای فصل) یقه آن شکاری (عرض یقه مطابق نیروی زمینی) و باقر نقفل بسته میشود و طرفین یقه دارای شکل متساوی الاضلاع با ملیله دوزی بعرض سه میلیمتر

وسط آن علامت تاج و لنگر ملیله دوزی و قد آن به اندازه نصف فاصله از سر زانو تا زمین باضافه ۵ سانتیمتر تا زمین .

بصره ۱ - رنگ رسته افسران مالی خاکستری رنگ و تکمه و ستاره و یراق آن نهازرد و رنگ رسته افسران اداری همچنین و علائم آنها سفید میباشد مطابق شکل ۱

ج - ترکیبیات لباس تمام رسمی تابستانی

۱ - ترکیبیات آن عیناً مانند لباس خدمت تابستانی از کتان سفید با همان سر دوشی مربوطه با کمر بند و بند شمشیر چرمی برقی و شمشیر (که کمر زیر نیم تنه بسته میشود) با پیراهن ابریشمی سفید با یقه دولا آهار دار با دستمال گردن مشگی بلند با کفش و جوراب سفید

۲ - نصب علائم و امتیازات و وا کسپیل نخعی در صورتیکه شغل آنها اجازه دهد .

۲ - لباس نیم رسمی

الف - موارد پوشیدن لباس نیم رسمی نیروی دریائی بقراری است که در نیروی زمینی ذکر گردیده .

ب - ترکیبیات لباس نیم رسمی نیروی دریائی مانند تمام رسمی با تغییرات ذیل میباشد مطابق شکل ۲ با کلاه خدمت .

۱ - سر دوشی مانند لباس خدمت زمستانی روی پارچه برنگ رسته (رجوع بقسمت چهارم همین فصل) .

۲ - پیراهن سفید با یقه دولا و دستمال گردن مشگی بلند .

۳ - کمر بند و بند شمشیر چرمی برقی با قلاب شیرو خورشید زرد با شمشیر مربوطه .

۴ - شلوار بدون یراق و بدون بخیه و لبه برگشته (ساده) .

۵ - نصب علائم امتیازات و وا کسپیل نخعی (در صورتی که شغل آنها اجازه دهد) .

۶ - پالتو سورمه باقتضای فصل (مانند پالتو لباس خدمت زمستانی) .

بصره - لباس نیم رسمی افسران مالی با علائم زرد و اداری با تکمه و ستاره و یراق سفید

میباشد بطوریکه قبلاً ذکر شده .

۳ - لباس شب و مهمانی

الف - موارد پوشیدن لباس شب و مهمانی مانند نیروی زمینی است (که در فصل ۱ قسمت ۱ ذکر گردیده) .

ب - ترکیبات آن بشرح ذیل است (مطابق شکل ۲) .

۱ - کلاه کاسکت (معمولی) خدمت (رجوع بقسمت چهارم همین فصل) .

۲ - فراك نظامی دامن دار از ماهوت سورمه با سه تکه طرفین (که فقط تکه پائین باجای تکه دو طرفه بوده و با تکه مربوطه بسته میشود) بدون جیب که بر گردان یقه تا تکه پائین امتداد مییابد با علائم. تاج و انگر طرفین یقه - قسمت جلو بدون دامن مانند جلیقه و عقب دارای دامن تا پشت زانو به شکل بیضی تمام میشود و یک چین بزرگ از درز کمر تا انتهای دامن و طرفین دامن زیر کمر دارای دالبر مانند نقاب جیب با سه تکه کوچک در گوشه های آن و همچنین دو دالبر به شکل مخصوص در زیر کمر و بطور عمودی در طرفین چین با دو عدد تکه متوسط روی قسمت بالائی دالبر در انتها و محل تلاقی خط خارج دالبرها با درز کمر و دو تکه دیگر روی قسمت پائین در وسط دالبرها قرار میگیرد .

۳ - علائم درجات مانند لباس خدمت روی شانه و سردست آستین نصب میشود (رجوع

بفصل علائم)

۴ - پیراهن آهار دار سفید یقه شکسته با گراوات مشکی پروانه شکل .

۵ - جلیقه سه تکه دارای درجیب پائین طرفین با یقه وسیع بشکل هلالی مطابق شکل ۲

۶ - نصب علائم امتیازات (یا علائم و امتیازات در مهمانیهای رسمی در صورتیکه قبلا

دستور داده شده باشد) ووا کسایل گلابتون در صورتیکه شغل آنها اجازه دهد .

۷ - شلوار بلند (مطابق لباس تمام رسمی) و کفش برقی با جوراب مشکی .

۸ - شنل سورمه باقتضای فصل .

تبصره - تفاوت لباس افسران مالی و اداری بقراری است که در تبصره ماده ۱ و ۲ ذکر شده .

۴ - لباس خدمت

الف - لباس خدمت تابستانی دریائی در مناطق معتدله که مورد پوشیدن آن از ۱۶ اردیبهشت

تا ۱۵ آبانماه میباشد و ترکیبات آن بشرح ذیل است :

۱ - کلاه کاسکت که کله گ، و قسمت فوقانی آن از پارچه سفید و دیواره آن مشکی با آفتاب گردان برقی مشدی با تسمه برقی با دو تکمه مربوطه در طرفین آن (یا زیر گلوئی برقی) با نشان تاج و لنگر دور آن طناب ملیله دوزی با پارچه زیر برنگ رسته و علامت درجات از یراق زرد (و یراق سفید برای افسران اداری) روی دیواره کلاه نصب میشود جهت امراء ملیله دوزی برگ خرما دور نشان مانند نیروی زمینی و ملیله دوزی برگ زیتون دور دیواره کلاه مطابق شکل ۱.

۲ - نیم تنه خدمت یقه برگشته از پارچه (کتان سفید) با چهار جیب و با چهار عدد تکمه زرد تاج و لنگر (مخصوص نیروی دریائی) که هر چهار تکمه انداخته میشود قد به اندازه آستین. مطابق شکل ۳

۳ - روی قسمتهای بالای طرفین یقه علامت تاج و لنگر نصب میشود.

۴ - سر دوشی از پارچه برنگ رسته مربوطه مانند سر دوشی افسران نیروی زمینی (که لای سردوشی آهار دار و قابل تعویض میباشد) با یک تکمه کوچک در انتهای آن دوخته میشود جهت افسران رسته فرماندهی یک لنگر کشتی و برای سایر رستهها علامت رسته مربوطه در سمت تکمه و علائم درجات در سمت سرشانه نصب میشود و دور سر دوشی افسران ارشد دارای یراق فتیله زرد یا ملیله دوزی مانند مغزی بعرض سه میلیمتر و سر دوشی امراء تمام یراق و دور آن دارای همان فتیله زرد میباشد و جهت امراء تاج و لنگر در محل علائم رسته و ستارهها در محل خود قرار میگیرد (رجوع بفصل علائم) مطابق شکل ۲ و ۱

۵ - پشت سردست آستین ساده و دارای سه تکمه کوچک میباشد.

۶ - بدون کمر بند و شمشیر.

۷ - پیراهن و یقه سفید معمولی آهار دار با گراوات مشکی بلند.

۸ - شلوار بلند (سفید) و بدون علامت.

۹ - کفش سفید با جوراب سفید.

تبصره ۱ - لباس خدمت تابستانی افسران مالی و اداری مانند افسران دریائی با مشخصات

مربوطه که در لباسهای تمام رسمی و غیره ذکر شد.

تبصره ۲ - استعمال کلاه کاسکت از کتان سفید بدون علائم (در مناطق گرمسیری با لباس

تابستانی معمولی مجاز است)

ب - لباس خدمت زمستانی که مورد پوشیدن آن در مناطق معتدله از ۱۶ آبانماه تا ۱۵ اردیبهشت در مناطق گرمسیری از اول آذر ماه تا ۱۵ فروردین ماه و ترکیبات آن بشرح ذیل میباشد: مطابق شکل ۳

۱ - کلاه سورمه با سایر مشخصات کلاه تابستانی .

۲ - نیم تنه سورمه یقه برگشته بادوجیب پائین طرفین دارای سه تکمه و روی برگردان یقه علامت تاج و لنگر .

۳ - سردوشی برای افسران جزء یراق بعرض دوسانتیمتر و بطول $\frac{1}{4}$ ۷ سانتیمتر روی شانه بفاصله دوسانتیمتر به خط آستین بطور برجسته با پارچه زیر برنگ رسته به موازات خط آستین از جلو بعقب نصب میشود برای افسران ارشد از پارچه برنگ لباس بعرض ۴ سانتیمتر و بطول $\frac{1}{4}$ ۷ سانتیمتر و دور آن بعرض ۴ میلیمتر مليله دوزی یاقتیله یراقی بطریق مذکور عموماً روی پارچه برنگ رسته نصب میشود که رنگ رسته از اطراف بطور مغزی نمایان بوده وسط آن یک لنگر نصب میشود وجهت امراء همان سردوشی وسط آن تاج و لنگر قرار میگیرد . مطابق شکل ۱

۴ - علائم درجات روی سر دست آستین با پارچه زیر برنگ رسته نصب میشود (رجوع بفصل علائم)

۵ - بدون کمر بند .

۶ - پیراهن سفید بایقه سفید معمولی آهاردار باگروات مشگی بلند .

۷ - شلوار سورمه بلند بدون علامت و لبه آن بدون بخیه و ساده .

۸ - کفش مشگی باجوراب مشگی .

۹ - پالتو سورمه مانند پالتو افسران نیروی زمینی طرفین دارای شش تکمه که سه تکمه آن انداخته میشود با علائم روی شانه و علائم درجات روی سر دست آستین نیز نصب میشود مطابق شکل ۴

۱۰ - پالتو بارانی سورمه با سردوشی تابستانی و استعمال کلاه بارانی جهت افسران نیروی دریائی اختیاری است .

تبصره - لباس خدمت زمستانی افسران مالی و اداری بنا مشخصات مربوطه که قبلاً

ذکر شده .

۵ - لباس کار

لباس کار عبارت است از پیراهن و شلوار سرهم از پارچه سربی رنگ با کلاه مخصوص کار با سردوشی مانند لباس تابستانی و دو جیب بالا جلو سینه دارای شش تکه کوچک شاخی با جای تکه مخفی و قسمت شلوار نیز تا ۲۵ سانتیمتر پائین کمر دارای چهار تکه کوچک به ترتیب مذکور میباشد و کمر پارچه (یا چرمی به رنگ قهوه) بعرض سه سانتیمتر و نیم سردستها و دهنه شلوار دارای بند پارچه و هر یک با دو تکه به فاصله معینه برای موقع بستن و آزادی میباشد مطابق ضمیمه شکل ۵ مانند نیروی زمینی و این لباس فقط موقع کار روی ماشین یا در کارخانجات پوشیده میشود ضمناً در مواقع سرکشی های فنی متفرقه افسران میتوانند نیم تنه با یقه شکاری با پنج عدد تکه مخفی از جلو با چهار جیب با نقاب (بالا و پائین) که با تکه مخفی بسته میشود و با شلوار بلند از پارچه برنگ پیراهن نیز در بر نمایند. مطابق شکل ۶

فصل دوم - افراد

۱ - ناواستواران

لباس ناواستواران عبارت است از :

۱ - لباس خدمت تابستانی.

۲ - لباس خدمت زمستانی.

۳ - لباس مخصوص کار (برای ناواستواران).

الف - لباس خدمت تابستانی که مورد پوشیدن آن از ۱۶ اردیبهشت تا ۱۵ آبان میباشد

ترکیبات آن بشرح ذیل است :

۱ - کلاه کاسکت سفید با آفتاب گردان مشکی برقی و تسمه برقی با دیواره مشکی نشان

لنگر بدون تاج و طناب ملیله دوزی سفید دورلنگر مطابق شکل ۷

۲ - نیم تنه کتان سفید یقه بسته با پنج تکه سفید شاخی با جای تکه مخفی (بدون کمر بند

و بشرح ردیف ۵) با چهار جیب و چهار تکه (که فقط نقاب پیدا است)

۳ - سردوشی از پارچه برنگ رسته مانند سردوشی تابستانی افسران و علائم درجات

و علائم رسته روی سردوشی نصب میشود رجوع به فصل علائم مطابق شکل ۷

- ۴ - سردست آستین ساده با سه تکه فلزی کوچک زرد.
- ۵ - کمر بند چرمی سیاه بعرض چهار سانتیمتر با بند شمشیر و شمشیر که در مواقع رسمی و در مشقهای پیاده که افراد مسلح باشند در زیر نیم تنه بسته میشود .
- ۶ - شلوار سفید بلند ساده .
- ۷ - کفش و جوراب سفید .
- تبصره - لباس استواران مالی و اداری مانند ناواستواران و سردوشی آن ها زمینه برنگ رسته مربوطه و علائم درجات از یراق زرد نصب می شود و نشان کلاه نیز ملایه دوزی سفید می باشد .
- ب - لباس خدمت زمستانی که مورد پوشیدن آن در مناطق معتدله از ۱۶ آبان تا ۱۵ اردیبهشت و در مناطق گرمسیری مطابق نیروی زمینی و ترکیبات آن بشرح ذیل است :
- ۱ - کلاه کاسکت ماهوت سورمه با نشان (که در تابستانی ذکر شد) .
- ۲ - نیم تنه ماهوت سورمه یقه بسته مانند لباس تابستانی (بدون کمر بند) مطابق شکل ۷
- ۳ - سردوشی مانند لباس تابستانی .
- ۴ - شلوار سورمه بلند و ساده .
- ۵ - کمر بند چرمی مشگی (فقط در مواقع معینه که در لباس تابستانی ذکر شد با شمشیر بسته میشود) .
- ۶ - کفش مشگی با جوراب مشگی .
- ۷ - پالتو سورمه مانند پالتو افسران با تکه مربوطه (لنگر بدون تاج) با سردوشی لباس خدمت .
- ۸ - پالتو بارانی سورمه با سردوشی مربوطه مانند افسران با سرپوش و بدون کمر .
- تبصره - لباس خدمت زمستانی استواران مالی و اداری نیز مانند ناواستواران با علائم مربوطه که در لباس تابستانی ذکر شد .
- ج - لباس کار ناواستواران و موارد پوشیدن آن عیناً مانند لباس افسران میباشد با سردوشی مربوطه (رجوع بقسمت پنجم فصل یکم)

۲ - لباس سایر افراد

لباس مهنایان و افراد عبارت است از :

۱ - لباس خدمت تابستانی .

۲ - لباس خدمت زمستانی .

۳ - لباس کار

۴ - لباس ورزش

الف - ترکیبات لباس خدمت تابستانی که مورد پوشیدن آن از ۱۶ اردیبهشت تا ۱۵ آبان

میباشد بشرح ذیل است .

۱ - کلاه لبه دار بدون آفتاب گردان که قسمت فوقانی آن پارچه سفید و دیواره آن سورمه

که دور دیواره نوار مشگی پیچیده شده و در قسمت جلوی آن در صورتیکه در روی نوار باشند نام نوار و چنانچه درخشگی باشند جمله (نیروی دریائی شاهنشاهی ایران) نوشته شده مطابق شکل ۸

۲ - پیراهن سفید بدون جیب یقه برگردان از پارچه آبی آسمانی تا ۱۵ سانتیمتر پشت شانه

امتداد یافته و بطور مربع پشت شانه میافتد و بحاشیه یقه آبی مزبور سه ردیف نوار سفید بعرض

یک سانتیمتر و فاصله یک سانتیمتر از کنار یقه که فاصله نوارها نیز یک سانتیمتر میباشد بطور

موازی دوخته شده و در وسط دوزاویه نوارها (در پشت یقه) دو شیر و خورشید زرد با دور

برک خرما بدون تاج دوخته میشود (رجوع بفصل علائم) با دستمال گردن مشگی که با نوار

سفید بسته میشود مطابق شکل ۸

۳ - سردست آستینها دارای سنبوسه از پارچه آبی با سه ردیف نوار سفید مانند دور یقه

که از زاویه خارج تا لبه ۱۵ و از زاویه داخلی ۹ سانتیمتر میباشد و علائم درجات و رسته

روی هر دو بازو نصب میشود (رجوع بفصل علائم) مطابق شکل ۹

۴ - بدون کمر بند (فقط در مواقع نگهداری کمر بند با فانوسقه از پارچه خاکی رنگ

بسته میشود) مطابق شکل ۸

۵ - شلوار سفید بلند و ساده .

۶ - پیراهن زیر کش سفید ساده .

۷ - زیر شلوار سفید .

۸ - پوتین مشگی با جوراب .

ب - لباس خدمت زمستانی که مورد پوشیدن آن مانند افسران و در فصل اول ذکر شده ترکیبات آن بشرح ذیل است :

۱ - کلاه سورمه مانند کلاه تابستانی با نوار مشگی بطریق مذکور مطابق شکل ۹

۲ - زیر پیراهن سورمه کرکی یقه دار .

۳ - پیراهن سورمه با یقه بر گردان آبی عیناً مانند لباس تابستانی .

۴ - آستین ساده (بدون پارچه آبی و نوار سفید) علائم درجات و رسته روی هر دو

باز و نصب میشود (رجوع بفصل علائم) .

۵ - کمر بند فقط در مواقع نگهبانی و مواقع مخصوص با فانوسقه از پارچه خاکی بسته میشود .

۶ - شلوار سورمه بلند .

۷ - پوتین مشگی با جوراب .

۸ - پالتو سورمه ساده یقه بر گردان دو طرفه هر طرف چهار تکمه فلزی (لنگر) بادو

جیب داخلی (که از خارج نمایان نمیشد) و فقط لبه جیب ها از طرفین بطور عمودی (وسط

آن مقابل تکمه دوم از پائین به بالا قرار میگیرد) قد تاده ساتیمتر بالای زانو با آستین ساده

و علائم درجات و رسته روی هر دو باز و نصب میشود (مواقع پوشیدن پالتو یقه آبی پیراهن

روی یقه پالتو کشیده میشود) مطابق شکل ۱۰

۹ - پالتو بارانی مشگی کمرنگ با کلاه بارانی یقه بسته تا گردن هر طرف چهار تکمه

شاخ و قد آن ده ساتیمتر پائین تر از زانو (نصب علائم درجات بشرح مذکور) مطابق شکل ۱۱

تبصره - در مواقع سان و غیره همان لباس خدمتی فصل مربوطه با تجهیزات و ساز

و برک معینه در بر میشود .

ج - لباس کار تابستانی و زمستانی که مورد پوشیدن آن فقط در مواقع انجام کار فنی روی

ناو و یا خدمات روزانه و بیگاریهای زمین میباشد و ترکیبات آن (مطابق شکل ۱۲) بشرح

ذیل است :

اولا لباس کار تابستانی عبارت است از :

۱ - کلاه کار از پارچه به رنگ طوسی نرم و بدون مقوا .

- ۲ - زیر پیراهن کش سفید ساده .
  - ۳ - پیراهن از پارچه کتان خاکستری رنگ روشن (طوسی) یقه بر گردان (مانند لباس خدمت) (بدون دستمال گردن و کمر بند) .
  - ۴ - شلوار بلند ساده از پارچه پیراهن .
  - ۵ - کفش کار مشکی با جوراب مربوطه .
- ثانیاً لباس کار زمستانی مطابق شکل ۱۲ عبارتست از :
- ۱ - کلاه از پارچه سورمه نرم و بدون مقوا .
  - ۲ - زیر پیراهن کش سورمه یقه بسته .
  - ۳ - پیراهن خاکستری رنگ طوسی بدون بر گردان آبی مطابق تابستانی (بدون دستمال گردن) .

۴ - شلوار از پارچه پیراهن .

۵ - کفش کار مشکی با جوراب مربوطه .

تبصره - این لباس (اعم از تابستانی و زمستانی) در موقع خدمت غیر از موارد نامبرده بالا با دستمال گردن و تجهیزات معینه نیز پوشیده میشود . ضمناً پیراهن و شلوار سورمه نیز بطریق مذکور پوشیده میشود .

د - لباس ورزش مطابق شکل ۱۳ فقط مواقع معینی پوشیده میشود و ترکیبات آن عبارت

است :

- ۱ - پیراهن کش سفید آستین کوتاه یقه بدون بر گردان .
  - ۲ - شلوار کتان سفید کوتاه باترک آبی بعرض يك سانتیمتر از کمر تالبه شلوار .
  - ۳ - کفش کار مشکی با جوراب مشکی .
- تبصره ۱ - ضمناً در موقع شنا و آموزش تنگه پشمی سورمه کش باف پوشیده میشود .
- تبصره ۲ - لباس دانش آموزان آموزشگاه مهنای عیناً مانند لباس افراد بوده به اضافه دورسردست آستین يك ردیف فتیله قرمز دارا میباشد .

فصل سوم همردیفان نیروی دریائی

الف لباس همردیف افسران نیروی دریائی مانند لباس افسران دریائی (در تابستان سفید و در زمستان سورمه) مطابق فرم دریائی با تکمه سفید بدون علائم نظامی فقط همردیفان اداری يك لنگر سفید و سایر همردیفان فنی و پزشك و غیره يك لنگر زرد بکلاه و علائم فنی مربوطه را نیز از فلز زرد روی طرفین یقه نصب مینماید.

ب - لباس همردیف استواران مطابق لباس ناو استواران بدون علائم نظامی با علائم فوق الذکر برای کلاه و طرفین یقه.

ج - لباس همردیف سایر افراد مانند لباس افراد بدون هیچگونه علائم نظامی.

قسمت سوم

نیروی هوائی

قسمت سوم نیروی هوایی

فصل ۱ - افسران

انواع لباس افسران نیروی هوایی (ارتش شاهنشاهی ایران) بشرح ذیل است :

۱ - لباس تمام رسمی .

۲ - لباس نیم رسمی .

۳ - لباس شب و مهمانی .

۴ - لباس خدمت .

۵ - لباس کار و پرواز .

۱ - لباس تمام رسمی

الف - موارد پوشیدن لباس تمام رسمی مطابق نیروی زمینی که در قسمت اول معین

گردیده (رجوع به صفحه ۱ و ۲) .

ب - ترکیبات آن عبارت است از :

۱ - کلاه کاسکت سورمه با آفتاب گردان برقی با تسمه از دولا سرمه یراقی و طرفین آن

تکمه کوچک زرد بادبواره مشگی با نشان عقاب و تاج ملیله دوزی مطابق شکل ۱ و ضمیمه علائم

درجات از یراق زرد روی دیواره کلاه نصب میشود و از سرتیپ به بالا ملیله دوزی برگ

زیتون با یک خط سرمه باریک یراقی بالای آن مطابق اشکال ۱ و ۲

۲ - نیم تنه بلند سورمه یقه برگردان بدون جیب با دو ردیف تکمه زرد (شیروخورشید

دوربرک خرما) هر طرف سه عدد تکمه که هر سه انداخته میشود عقب چاک دار و دارای (همان

چین لباس سلام نیروی دریائی با دو تکمه روی کمر میباشد) و قد آن هشت سانتیمتر به سرزانو

(و علائم رسته عموماً طرف راست سینه نصب میشود) مطابق شکل ۲ (رجوع به فصل علائم)

۳ - روی لبه فوقانی طرفین یقه علامت یک بال ملیله دوزی نصب میشود و لبه پائین

بدون جای تکمه .

- ۴ - پیراهن سفید آهار دار با یقه شکسته و دستمال گردن مشگی پروانه شکل .
  - ۵ - سردوشی مانند لباس تمام رسمی نیروی دریائی بدون ستاره فقط جهت امراء تاج روی سردوشی قرار میگیرد .
  - ۶ - آستین بدون تکمه و علائم درجات دور آستین از یراق زرد نصب میشود (رجوع بفصل علائم) .
  - ۷ - کمر بند یراق زرد مطابق نیروی دریائی با شمشیر مربوطه با دسته بند یراق و گلابتون بسته .
  - ۸ - نصب علائم و امتیازات (نشانها و مدالها) و واکیل گلابتون (در صورتیکه شغل آنها اجازه دهد) .
  - ۹ - شلوار بلند (بدون لبه برگشته و بخیه دور لبه) کاملاً ساده و با یراق مربوطه جهت افسران ارشد و امراء مانند نیروی دریائی (افسران جزء بدون یراق) .
  - ۱۰ - کفش برقی با جوراب مشکی .
  - ۱۱ - شل سورهه بمقتضای فصل مانند شل نیروی دریائی و طرفین یقه علامت بال (وسط شکل متساوی الاضلاع) نصب میشود قد آن به اندازه $\frac{2}{3}$ فاصله (از سر زانو تا زمین) پائین تر از زانو مطابق شکل ۲ (رجوع بفصل علائم) .
- تبصره - تکمه و یراق و علائم افسران مالی زرد و تکمه و یراق و علائم افسران اداری سفید و دیواره کلاه کلیه رسته ها عموماً مشگی میباشد مطابق شکل ۱ .

۲ - لباس نیم رسمی

- الف - موارد پوشیدن لباس نیم رسمی نیروی هوائی مطابق نیروی زمینی است .
- ب - ترکیبات لباس نیم رسمی نیروی هوائی مانند لباس تمام رسمی با تفاوت ذیل . مطابق شکل ۲ با کلاه خدمت .
- ۱ - سردوشی مانند لباس خدمت (رجوع به قسمت ۴ همین فصل) .
  - ۲ - پیراهن سفید با یقه دولا آهار دار با دستمال گردن مشگی بلند .
  - ۳ - کمر بند و بند شمشیر از چرم برقی باقلاب شیر و خورشید زرد و شمشیر مربوطه .
  - ۴ - شلوار بلند بدون یراق .

۵ - نصب علائم امتیازات و واکیلی نخعی (در صورتیکه شغل آنها اجازه دهد) .

۶ - پالتو سورمه (معمولی خدمت) به اقتضای فصل .

تبصره - افسران مالی و اداری با علائم مربوطه که در لباس تمام رسمی ذکر شد .

۳ - لباس شب و مهمانی

الف - موارد پوشیدن آن مطابق نیروی زمینی است .

ب - ترکیبات لباس شب و مهمانی افسران نیروی هوایی مانند نیروی دریائی است از پارچه سورمه با جلیقه سفید با علائم مربوطه نیروی هوایی مطابق شکل ۲ .

تبصره - لباس شب و مهمانی افسران مالی و اداری مانند نیروی هوایی با علائم مربوطه که در لباس تمام رسمی ذکر شد .

۴ - لباس خدمت

لباس خدمت افسران نیروی هوایی دو نوع است لباس خدمت تابستانی و لباس خدمت زمستانی که مورد پوشیدن آنها عیناً مانند مقررات لباس نیروی زمینی است و ترکیبات آنها بشرح ذیل میباشد .

الف - ترکیبات لباس خدمت تابستانی :

۱ - کلاه کاسکت از پارچه فلفل نمکی با دیواره مشگی با آفتاب گردان برقی و تسمه برقی بانشان عقاب و تاج پهاوی (ملیله دوزی) و علائم درجات از یراق زرد دور دیواره کلاه نصب میشود جهت امراء با ملیله دوزی برگ زیتون با یک خط سرمه باریک بالای آن ضمناً در فرودگاه در فصل تابستان کاسک از پارچه فلفل نمکی بدون علائم استعمال میشود مطابق شکل ۳ .

۲ - نیم تنه یقه بر گردان از پارچه فلفل نمکی هر طرف سه تکمه شیرو خورشید زرد دور برگ خرمای دو تکمه پائین بسته میشود .

با علائم بال روی برگردان طرفین یقه و علائم رسته طرف راست سینه نصب میشود قد به اندازه آستین مطابق شکل ۳ .

۳ - علائم درجات روی شانه و سردست آستین مانند لباس زمستانی نیروی دریائی (با همان اندازه و تعداد از یراق زرد ولی بدون رنگ رسته زیر یراقها) (رجوع بفصل علائم) فقط جهت امراء تاج وسط سردوشی قرار میگیرد مطابق شکل ۱ .

۴ - بدون کمر بند و شمشیر .

۵ - پیراهن سفید با یقه سفید دولا آهاردار و بادستمال گردن مشگی بلند .

۶ - شلوار بلند از پارچه نیم تنه ساده (بدون علامت و بخیه لبه شلوار) .

۷ - کفش زرد با جوراب طوسی رنگدک (استعمال کفش کتانی برنگدک فلفل نمکی

مجاز است) .

تبصره - لباس خدمت افسران مالی و اداری با تکمه و یراق و علائم مربوطه میباشد که در لباس تمام رسمی شرح داده شده .

ب - ترکیبات لباس زمستانی نیروی هوایی که مورد پوشیدن آن مانند نیروی زمینی است بشرح ذیل :

۱ - کلاه و نیم تنه و شلوار سورمه عیناً مانند لباس تابستانی مطابق شکل ۳ .

۲ - کفش مشگی با جوراب مشگی .

۳ - پالتو سورمه مانند پالتو افسران نیروی دریائی بدون برگه رسته بادو ردیف تکمه هر طرف شش تکمه که سه تکمه آن انداخته میشود علائم روی سردوشی و درجات روی آستین مطابق نیم تنه نصب میگردد بدون کمر بند مطابق شکل ۴ .

۴ - پالتو بارانی سورمه بدون نصب علائم (کلاه بارانی اختیاری است) و کمر بند از پارچه بارانی .

تبصره - لباس زمستانی افسران مالی و اداری مطابق افسران نیروی هوایی با علائم مربوطه .

۵ - لباس کار و پرواز

لباس کار و پرواز عبارت است از لباسی که افسران در موقع پرواز یا خدمت در کارخانه در بر مینمایند و ترکیبات آن بشرح ذیل است :

الف - لباس کار در کارخانجات و مرمت گاه ها یا مواقع تعمیرات روی هواپیما (مطابق

شکل ۵ و ضمیمه) .

۱ - پیراهن کار سرهم از پارچه نیلی سیر یا - سورمه با کلاه کار مطابق شکل ۵ طبق نمونه

افسران نیروی زمینی بدون علائم ضمناً پیراهن کار مانند پیراهن کار پزشکان از پارچه فلفل نمکی یا نیلی مطابق معمول در موارد لازمه پوشیده میشود . مطابق ضمیمه شکل ۵

۲ - بدون کمر بند فقط از جلو دارای دو بند پارچه میباشد که عرض کمر بند با سنگک بسته می شود .

ب - ترکیبات لباس پرواز :

۱ - کلاه پرواز در تابستان از پارچه برزینت و زمستان از چرم قهوه رنگ با عینک مربوطه مطابق شکل ۶

۲ - پیراهن و شلوار سر هم از برزینت یا پارچه کتان فلفل نمکی یا چرمی قهوه رنگ بر حسب فصل با بند سر آستین و بند لبه شلوار از چرم یا پارچه پیراهن مطابق شکل ۶

فصل دوم - دانشجویان و دانش آموزان

ترکیبات لباس دانشجویان دانشکده فنی افسری و آموزشگاه های خلبانی و فنی و آموزشگاه افزار مندی (جزو آموزشگاه فنی) نیروی هوایی بشرح ذیل است : (ضمناًراجع به لباس دانشجویان افسری نیروی هوایی به فصل دوم نیروی زمینی مراجعه شود) .

الف - لباس دانشجویان دانشکده فنی افسری در مواقع خدمت در داخله دانشکده :

۱ - کلاه کاسکت از پارچه لباس (فلفل نمکی) با نشان عقاب زرد بدون تاج با آفتاب گردان و تسمه برقی و با دیواره از پارچه لباس مطابق شکل ۷

۲ - پیراهن بقرم لباس افراد (سر باز زمینی) از پارچه فلفل نمکی در تمام فصول .

۳ - سر دست آستین دارای يك خط نوار زرد بعرض دو سانتیمتر بشکل ۸ هندسی و يك خط فئله زرد بفاصله چهار میلیمتر در موازات نوار منبور که در رأس زاویه دارای پیچیدگی که قطر آن بطور افقی سه سانتیمتر (برای دانشجویان سال اول) و سال دوم دارای دو ردیف فئله زرد با همان پیچیدگی ردیف بالائی میباشد مطابق ضمیمه شکل ۷

۴ - کمر بند چرمی پیاده .

۵ - شلوار مانند افراد زمینی از پارچه پیراهن .

۶ - پوتین بندی مانند افراد زمینی با مچ پیچ به رنگ لباس .

۷ - پالتو فلفل نمکی مانند پالتو افراد زمینی با علامت سر آستین بشرح فوق .

تبصره - لباس آنها خارج از دانشکده در مواقع مرخصی عبارت است از نیم تنه و شلوار

بلند و پالتو مانند افسران در تابستان فلفل نمکی و در زمستان سورمه با همان علامت بر آستین از یراق و فتیله یراقی زرد (بدون سردوشی و علامت یقه) .

ب - ترکیبات لباس هنر آموزان آموزشگاههای خلبانی و فنی در تابستان و زمستان در موقع خدمت برنک فلفل نمکی مانند افراد با سردوشی فتیله به رنگ قهوه و سفید و در خارج از آموزشگاه مانند لباس استواران در تابستان فلفل نمکی و زمستان سورمه با سردوشی مربوطه میباشد .

ج - ترکیبات لباس هنر آموزان آموزشگاه افرارمندی در تابستان و زمستان در مدت طی دوره آموزشگاه مانند لباس خدمت سایر هنر آموزان هنرستانهای نیروی هوایی بوده و فقط سردوشی آنها برنک قهوه خواهد بود مطابق ضمیمه شکل ۷ و پس از خروج از آموزشگاه چون کارگر و بدون رتبه هستند لباس همردیف استوار نیروی هوایی را با تکمه شاخی دربر خواهند نمود.

فصل سوم - افراد

لباس استواران و افراد نیروی هوایی که موارد پوشیدن آن در تابستان و زمستان مطابق نیروی زمینی میباشد بشرح ذیل است :

الف - ترکیبات لباس استواران نیروی هوایی :

۱ - کلاه مانند افسران تابستان فلفل نمکی و زمستان سورمه با آفتاب گردان برقی و تسمه برقی با دو تکمه کوچک مشکی طرفین با نشان عقاب زرد بدون تاج با دیواره کلاه از پارچه کله گئی .

۲ - نیم تنه مانند لباس افسران در تابستان فلفل نمکی و در زمستان سورمه با تکمه زرد روی برگردان طرفین یقه یک بال نصب میشود .

۳ - سردوشی مانند نیروی زمینی (ولی بدون مغزی رسته) و نصب علائم درجات مانند نیروی زمینی (رجوع بفصل علائم و درجات) .

۴ - شلوار بلند مانند افسران از پارچه نیم تنه .

۵ - کفش مشکی با جوراب مشکی (در تابستان استعمال کفش کتان فلفل نمکی اختیاری است) .

۶ - پالتو سورمه مانند افسران با سردوشی مربوطه .

۷ - پالتو بارانی سورمه بدون علائم و کلاه بارانی اختیاری است.

تبصره ۱ - لباس استواران مالی و اداری با تکمه و علائم یراقی مربوطه میباشد.

ب - ترکیبات لباس افراد نیروی هوایی در تابستان و زمستان از پارچه فلفل نمکی

بامچ پیچ برنک لباس با علائم رسته مربوطه (قهوه) و فرم لباس و نصب علائم درجات مانند نیروی زمینی میباشد (رجوع بفصل علائم) مطابق شکل ۹.

تبصره - کلیه استواران و افرادی که یکی از آموزشگاههای نیروی هوایی را به اتمام

رسانیده و باخذ گواهی نامه موفق شده باشند میتوانند علائم ممیزه تخصصی نیروی هوایی را مانند افسران استعمال نمایند.

فصل چهارم - همردیفان

لباس همردیفان نیروی هوایی بشرح ذیل است :

الف - لباس همردیف افسران مانند لباس افسران با تکمه سفید و آفتاب گردان کلاه

ازچرم برقی با تسمه برقی و بدون هیچگونه علائم نظامی میباشد.

ب - لباس همردیف استواران مانند لباس استواران با تکمه سفید و کلاه تماماً از پارچه

لباس و بدون هیچگونه علائم نظامی میباشد.

قسمت چهارم علائم و امتیازات و غیره

فصل یکم - علائم رسته

علائم رسته عبارت از علائمی است که رسته های مختلفه ارتش را (اعم از زمینی و دریائی و هوائی) بوسیله رنگ های معین و علامات ممیزه از همدیگر تشخیص میدهد و هر يك از آنها با ترتیب رسته های اصلی ذیلا شرح داده میشود .

۱ نیروی زمینی

رنگ ها و علائم رسته معموله در نیروی زمینی بشرح ذیل است . مطابق شکل ۱

شماره ترتیب	نوع رنگ	علائم رسته	رسته ها	شماره های شکل ۱	ملاحظات
۱	مشگی	—	امراء و قارغ التحصیلان دانشگاه جنگ	—	
۲	} زرد نارنجی	گلگوله منفجر	پیاده	۱	
		چنگ	موزیک	۶	
۳	قرمز	دوشمشیر مقاطع	سوار	۱۰-۲	
۴	سورمه	دولوله توپ مقاطع	توپخانه	۳	
۵	} آبی روشن	بیل و کنگک مقاطع	مهندس	۵	
		یک چرخ دنده دار وسط آن شمع	فنی	۱۱	برای سایر اجسام فنی فقط رنگ آبی علامت فنی است
۶	—	یک بال	هوائی	۴	
۷	آبی سیر	—	امنیه	—	
۸	} ارغوانی	دومار پیچیده دور پایه جام	پزشک	۷	
		علامت بین المللی (مسموم)	دامپزشک	۸	
		مانند پزشک	داروساز	—	
۹	سبز	وسط دو بال گشوده یک چرخ	بارکشی	۹	
۱۰	خاکستری	—	مالی	—	
۱۱	سفید	—	اداری و فنی نظام وظیفه	—	

تبصره ۱ - مقررات مربوطه به جدول فوق شرح ذیل میباشد :

۱ - رنگ مشگی مخصوص امراء و فارغ التحصیلان دوره ستادی دانشکده جنگ می باشد و همچنین فارغ التحصیلان دوره فرماندهی دانشگاه جنگ چنانچه در ستادها خدمت نمایند رنگ سیاه و هرگاه در صف خدمت نمایند رنگ رسته اصلی خود را استعمال مینمایند .

۲ - علائم : گلوله منفجر - دو شمشیر متقاطع - دو لوله توپ متقاطع - بیل و کلنگ متقاطع - يك بال جهت رسته هوائی مخصوص دانشجویان دانشکده افسری و علامت جنگ مخصوص دانشجویان و دانش آموزان هنرستان موسیقی - يك چرخ دنده دار که وسط آن يك شعاع الکتریکی قرار گرفته مخصوص دانشجویان دانشکده افسری فنی اداره تخشاتی میباشد .
۳ - لباس افراد بارکشی تند برنگ خاکي مانند سایر افراد بوده و علامت (دو بال گشوده و يك چرخ از فلز زرد) بجای نشان سه رنگ به کلاه نصب مینمایند ولی کلاه افسران دارای نشان سه رنگ میباشد .

۴ - رنگ رسته افسران و افراد ارباب جنگی زرد وزره پوش رنگ قرمز میباشد ضمناً افسران و افراد علامت رسته مربوطه را مطابق شکل ۱۰ افسران از فلز زرد روی سردوشی و روی یقه پیراهن کنار در محل مربوطه نصب و افراد روی آستین نصب مینمایند .

تبصره ۲- (شرح متمم نامبرده در صفحه ۱۶) : لباس دانشجویان دانشکده افسری فنی اداره تخشاتی ارتش در تابستان و زمستان مانند لباس دانشجویان دانشکده افسری و آموزشگاه ستوانی فنی اداره نامبرده (رجوع به بند فصل دوم صفحه ۱۴) با تفاوت ذیل میباشد . مطابق شکل ۲۹ مربوطه به قسمت ۱ نیروی زمینی

۱ - کلاه کاسکت با مغزی آبی دورکله گی و نشان مخصوص دانشکده (نشان سه رنگ بالای آن شعاع) زیر آن پارچه آبی .

۲ - دور یقه نیم تنه با مغزی مشگی طرفین یقه دارای برگه آبی روی آن علامت رسته چرخ دنده دار نقره وسط آن يك شعاع طلائی (بقطر ۲۴ میلیمتر) نصب میشود و لبه نیم تنه از جلو دارای مغزی آبی میباشد .

۳ - سردوشی مانند ستوانی فنی روی سردوشی علامت رسته چرخ دنده دار بشرح فوق نصب همچنین علامت دانشپایه ۱ یا ۲ از فلز زرد طرف آستین روی سردوشی قرار میگیرد .

۴ - روی سردست آستین یراق زرد بعرض ۱۸ میلیمتر با مغزی آبی کنار بالائی یراق .

۵ - پالتو مانند دانشجویان دانشکده افسری با تکه شیر و خورشید زرد با برگه آبی یقه و تکه مربوطه با سردوشی مربوطه و سردستها بدون علائم .

۶ - مقررات مربوطه به داخل دانشکده و مواقع مرخصی تابع مقررات مصرحه در تبصره‌های (فصل دوم می‌باشد. صفحه ۱۴ و ۱۵)

۲ - نیروی دریائی

رنگها و علائم رسته نیروی دریائی بشرح ذیل است که علائم رسته افسران و ناو استواران از فاز زرد یا ملبله دوزی روی سر دوشی و افراد با نخ قرمز قلاب دوزی روی هر دو بازو و همردیفان فنی از فلز زرد روی طرفین یقه نصب مینمایند. مطابق شکل ۲

شماره ترتیب	نام رسته ها	رنگ رسته	شرح علائم رسته	شماره‌های شکل ۲	ملاحظات
۱	فرماندهی و امرام	مشگی	لنگر	۱	
۲	توپخانه	مشگی	دولوله توپ متقاطع محل تقاطع گلوله منفجر	۲	افسران توپخانه نیز علامت لنگر روی سر دوشی نصب مینمایند
۳	مهندس	آبی	علامت پروانه سه پره	۳	
۴	پزشک	ارغوانی	علامت مخصوص	۴	
۵	داروساز	ارغوانی	علامت مخصوص		
۶	مالی	خاکستری			
۷	اداری	سفید			
۸	سکانه‌ها	-	دو بیرق متقاطع وسط آن سکان کشتی	۵	
۹	صنعتگر و درودگر	-	دو تبر متقاطع	۶	
۱۰	بیسیم	-	دو بیرق متقاطع با شمع الکتریکی	۷	
۱۱	متخصص برق	-	یک چکش اطراف آن اشعه الکتریکی	۸	
۱۲	شوفر	-	یک پروانه دو پر	۹	
۱۳	ناوی (مأمورین هل)	-	لنگر با طاب از پارچه یا قلاب دوزی به رنگ قرمز	۱۰	

تبصره ۱ - کلیه افسران روی طرفین یقه علامت تاج و لنگر زرد نصب مینمایند.
تبصره ۲ - فقط افراد علامت مذکوره در ردیف دوم را بشرح فوق استعمال مینمایند.

۳- نیروی هوایی

رنگ‌ها و علائم رسته معموله نیروی هوایی بشرح ذیل است . مطابق شکل ۳

شماره ترتیب	نام رسته ها	رنگ رسته‌ها	شرح علامت رسته	شماره های شکل ۳	ملاحظات
۱	افراد هوایی	قهوه			
۲	خلبان		علامت فروهر دور برگ خرما بالای آن تاج	۱	
۳	دیده بان		علامت بکال دور برگ خرما بالای آن تاج	۲	
۴	فنی		ملخ (پروانه) سه پره دور برگ خرما بالای آن تاج	۳	
۵	پیشک و داروساز		علامت مخصوص (دومار پیچیده)	۴	
۶	مالی	خاکستری			
۷	اداری	سفید			

تبصره ۱ - علامت بال روی طرفین یقه شل و وسط مربع مستطیلی بعرض ۴ و بطول ۷ سانتیمتر ملیله دوزی که عرض آن سه میلیمتر می باشد نصب میشود .

تبصره ۲ - رنگهای رسته در سردوشی های افراد و استواران استعمال میشود .

تبصره ۳ - علائم رسته از فلز مطابق نمونه مصوبه طبق مقررات طرف راست سینه نصب میشود

تبصره ۴ - لباس دانش جویان افسری نیروی هوایی هنگام تحصیل در دانشکده افسری مانند

لباس دانش جویان سایر رسته ها با تفاوت اینکه روی سر دوشی يك بال طوری نصب مینمایند

که انتهای بال طرف تکه سردوشی قرار گیرد .

فصل ۲ - علائم درجات

۱ - نیروی زمینی

الف - علائم درجات افسران نیروی زمینی و عناوین آنها بشرح ذیل و علامت آن عبارت است از ستاره پنج پر کوچک و ستاره هشت پر وسط شیر و خورشید و تاج پهلوی زیر آن رنگ رسته .

شماره ترتیب	درجات	شرح و تعداد ستاره و تاج	نوع لباس	نمبره اشکال	ملاحظات
۱	ستوان سوم	همان سردوشی لباس مربوطه بدون ستاره میباشد وسط سرشانه يك ستاره پنج پر كوچك - و روی سردوشی نزدیک خط آستین بعد علامت رسته	تمام رسمی نیم رسمی و شب و خدمت و کار	۱۰ - اشکال مربوطه به قسمت ۱	
	ستوان دوم		تمام رسمی در سایر لباسها		
۳	ستوان یکم	وسط سرشانه دو ستاره كوچك پهلویهم به هوازات عرض سردوشی - و روی سردوشی از طرف آستین بطول سردوشی بقاصله متناسب سه ستاره بطور مثلث وسط سرشانه که ستاره سوم طرف سردوشی قرار میگیرد - و روی سردوشی بعد علامت رسته و بطول آن بقاصله مساوی نصب میشود	تمام رسمی در سایر لباسها		
			ستاره سوم		
۵	سرگرد	وسط سرشانه بطریق مذکور يك ستاره پنج پر كوچك - و روی سردوشی به ترتیب مذکور يك ستاره هشت پر	تمام رسمی در سایر لباسها		
			ستاره چهارم		
۶	سرهنگ ۲	وسط سرشانه دو ستاره پنج پر پهلویهم - روی سردوشی دو ستاره هشت پر بطول سردوشی	تمام رسمی در سایر لباسها		
			ستاره پنجم		
۷	سرهنگ	وسط سرشانه سه ستاره پنج پر بطور مثلث - وسط سردوشی سه ستاره هشت پر بطول سردوشی	تمام رسمی در سایر لباسها		
			ستاره ششم		
۸	سرتیپ	وسط سرشانه يك ستاره وسط سردوشی تاج پهلوی - وسط سردوشی طرف خط آستین يك ستاره پنج پر بعد يك تاج	تمام رسمی در سایر لباسها		
			ستاره هفتم	تمام رسمی در سایر لباسها	
۹	سرهنگر	وسط سرشانه دو ستاره پنج پر پهلویهم و وسط سردوشی يك تاج - دو ستاره كوچك پهلویهم با يك تاج بشرح فوق	تمام رسمی در سایر لباسها		
			ستاره هشتم	تمام رسمی در سایر لباسها	
۱۰	سپهبد	سه ستاره بطور مثلث وسط سرشانه و يك تاج وسط سردوشی - سه ستاره بطور مثلث و يك تاج بشرح فوق روی سردوشی	تمام رسمی در سایر لباسها		

تبصره ۱ - ضمناً علائم درجات روی یقه شل نصب میشود و جزئیات آن در فصل مربوطه (لباس تمام رسمی) ذکر گردیده .

تبصره ۲ - ابعاد حقیقی سردوشی لباس تمام رسمی بشرح ذیل است : عرض سردوشی ۶ سانتیمتر قطر (عرض) دایره سرشانه از جلو بعقب $11/5$ سانتیمتر ایضاً قطر آن با استقامت سردوشی $9/5$ سانتیمتر فاصله بریدگی دایره روی سردوشی $3/5$ سانتیمتر عرض خط دایره ۱۸ میلیمتر انتهای سردوشی طرف تکمه عرض قسمت بریدگی ۲۸ میلیمتر میباشد .

ب - علائم درجات افراد نیروی زمینی در تمام لباسها یکنواخت و بشرح ذیل است

(ارتش و امنیه)

شماره ترتیب	درجات	شرح علائم	ملاحظات	نمره اشکال
۱	سرباز	بدون درجه نظامی		
۲	سرباز یکم	روی سردست آستین چپ یکخط از نواری زرد بعرض یک سانتیمتر و بطول چهار سانتیمتر روی پارچه به رنگ رسته به اندازه یک مغزی سه میلیمتری بزرگتر از نواری دوخته و نصب میشود .		
۳	سرجوخه	دوخط نواری زرد بفاصله سه میلیمتر از همدیگر روی پارچه به رنگ رسته بشرح فوق نصب میشود .		
۴	گروهبان ۱	در روی بازوی چپ یک خط براق زرد بشکل هشت هندسی که عرض آن یک سانتیمتر و نیم و طول اضلاع آن هر یک سه سانتیمتر است با پارچه زیر برنگ رسته بشرح فوق نصب میشود		
۵	گروهبان ۲	بشرح فوق دوخط براق (توبهم) بفاصله سه میلیمتر از همدیگر که ضلعهای براق زیرین هشت سانتیمتر و نیم میباشد		
۶	گروهبان ۳	سه خط براق بشرح فوق که ضلع براق زیرین هشت سانتیمتر و نیم میباشد نصب میشود		
۷	اسفوردوم	سردوشی از پارچه لباس با مغزی برنگ رسته وسط سردوشی از پارچه به رنگ رسته بعرض چهار سانتیمتر		
۸	استوار یکم	بشرح فوق وسط سردوشی براق زرد بعرض چهار سانتیمتر نصب میشود .	استواران مالی و اداری براق سفید نصب مینمایند	شکل شماره ۲۵ مربوطه قسمت ۱

تبصره ۱ - افراد ارباب جنگی و زره پوش در لباس کار و نیم تنه چرمی زمستانی علائم

درجات خود را بشرح فوق روی پارچه برنگ رسته روی آستین نصب مینمایند .

تبصره ۲ - در لباس گرمسیری علائم درجات سرباز یکم و سرجوخه در لبه آستین کوتاه
بفاصله سه سانتیمتر و علائم درجات سایر درجه داران تا گروهان یکم مطابق معمول بشرح
فوق روی بازوی چپ نصب میشود .

تبصره ۳ - علائم درجات افراد امنیه بشرح ذیل است :

۱ - برای سرجوخه دو خط نوار زرد بعرض یک سانتیمتر در روی آستین و زیر سنبوسه
بطور افقی و موازی نصب میشود .

۲ - برای گروهان ۳ یک خط و گروهان ۲ دو خط و گروهان ۱ سه خط از نوار زرد
بعرض یک سانتیمتر وسط سردوشی (از جلو بعقب) بفاصله دو میلیمتر از همدیگر نصب میشود .

۳ - علائم درجات استواران امنیه مانند نیروی زمینی بشرح بالا بارنگ رسته مربوطه

(آبی) میباشد

تبصره ۴ - اصطلاح و عناوین درجات افراد امنیه مقابل سرباز تا این نامیده میشود و درجه

تا این یکی اساساً جزو سازمان نظامی امنیه مقرر نشده و از سرجوخه به بالا عناوین آنها مانند
افراد نیروی زمینی میباشد .

۲- نیروی دریائی

علائم درجات نیروی دریائی بشرح ذیل است . مطابق شکل نمبره ۱ هر بوطه به قسمت ۲
الف - علائم درجات افسران نیروی دریائی باعناوین مشروح ذیل مخصوص رسته فرماندهی
دریائی میباشد و عناوین درجات سایر رسته های دریائی مطابق اصطلاحات نیروی زمینی است .

درجه	در لباس تابستانی روی سر دوشی	در لباس زمستانی روی سر آستین ها	دور دیواره کلاه در تمام فصول
ناویان ۳	وسط سردوشی فقط يك لنگر نصب میشود	سر آستین بدون یراق	بدون یراق
ناویان دوم	يك لنگر طرف داخلی و يك ستاره پنج پر طرف خط آستین نصب میشود	هشت سانتیمتر بالا تر از لبه آستین يكخط یراق زرد بعرض يكسانتیمتر طرف خارج سر آستین نصب میشود	يك خط یراق زرد بعرض يك سانتیمتر
ناویان يكم	يك لنگر و دو ستاره پهلو بهم بشرح فوق	دو خط یراق زرد بشرح بالا بفاصله سه میلیمتر از هم	دو خط یراق بشرح فوق بفاصله دو میلیمتر
ناو سروان	يك لنگر و سه ستاره بطور مثلث كه ستاره سوم مقابل لنگر قرار میگیرد	سه خط یراق بشرح فوق	سه خط یراق بشرح فوق
ناخدا سوم	روی سردوشی مربوطه يك لنگر و يك ستاره به طریق مذکور	يكخط یراق بعرض دو سانتیمتر در پایین و يكخط بعرض يكسانتیمتر در بالای آن بفاصله سه میلیمتر هر دو یراق زرد	يكخط یراق دو سانتیمتری پایین و يك خط یراق هشت میلیمتری بالای آن بفاصله دو میلیمتر از هم
ناخدا دوم	يك لنگر و دو ستاره پهلو بهم بشرح فوق	يك خط یراق دو سانتیمتری و دو خط یراق يكسانتیمتری فاصله این یراقها سه میلیمتر	يكخط یراق دو سانتیمتری و دو خط یراق هشت میلیمتری به شرح فوق
ناخدا يكم	يك لنگر و سه ستاره بطور مثلث بشرح فوق	يك خط یراق دو سانتیمتری و سه خط یراق يكسانتیمتری بشرح فوق	يك خط یراق دو سانتیمتری و سه خط یراق هشت میلیمتری
دریا دار	يك تاج پهلوئی كه رأس آن طرف تنگه سردوشی میباشد و يك لنگر و يك ستاره پنج پر كوچك طرف خط آستین نصب میشود	دو خط یراق سه سانتیمتری بفاصله ۴ میلیمتر یراق فوقانی دارای پیچیدگی كوچك میباشد كه بالای آن بفاصله ۲۰ میلیمتر يك ستاره پنج پر نصب میشود	دور دیواره ملیله دوزی بزرگ زیتون با يك خط سرمه بالای آن
دریا بان	بشرح فوق با دو ستاره پهلو بهم	بشرح فوق دو ستاره طرفین پیچیدگی با همان فاصله	بشرح فوق ملیله دوزی
دریا سالار	بشرح فوق سه ستاره بطور مثلث كه ستاره سوم مقابل نوک لنگر قرار میگیرد	با همان طریق سه ستاره	بشرح فوق

تبصره ۱ - بطوریکه در فصل علائم ذکر شد لنگر روی سر دوشی مخصوص انسران رسته فرماندهی و امراء میباشد سایر رسته‌ها علائم مربوطه خود را نصب مینمایند.

تبصره ۲ - جهت افسران رسته فرماندهی (ورسته توپخانه) یراق روی آستین دارای پیچیدگی به شکل دایره (که باید از امتداد همان یراق بالائی ترتیب داده شود) میباشد و دایره مزبوره همیشه روی خط یراق و بالای سر آستین‌ها واقع میشود یراق سر آستین‌های سبک فاقد پیچیدگی مذکور میباشد.

تبصره ۳ - عرض شکل متساوی الاضلاع روی یقه شنل افسران عموماً چهار سانتیمتر و طول آن ۷ سانتیمتر میباشد و علامت تاج و لنگر وسط آن با میلیله دوزی قرار میگیرد.

ب - علائم درجات افراد نیروی دریائی در تمام البسه تابستانی و زمستانی و غیره بشرح پائین است

شماره ترتیب	درجات	شرح علائم	ملاحظات
۱	ناوی	همان لباس افراد بدون علائم درجه	مطابق شکل ۷ و ۸ و ۹ مربوطه به قسمت ۲
۲	ناوی ۱	روی هر دو بازو يك خط مایل از نواری قرمز به عرض ۱۲ میلیمتر و طول ۹ سانتیمتر	
۳	سرناوی	روی هر دو بازو يك خط از نواری قرمز به شکل ۸ و عرض آن ۸ سانتیمتر	
۴	مهنای ۲	بشرح فوق دو خط با فاصله سه میلیمتر که اضلاع خط زیرین $8\frac{1}{4}$ سانتیمتر	
۵	مهنای ۱	بشرح فوق سه خط با فاصله بین خطوط هر يك ۳ میلیمتر اضلاع زیرین $8\frac{1}{4}$ سانتیمتر	
۶	ناواستوار ۲	سردوشی برجسته برنگ رسته وسط آن دو خط یراق زرد به عرض ۱۲ میلیمتر روی سردوشی نصب میشود	استواران مالی و اداری نیز یراق زرد نصب مینمایند
۷	ناواستوار ۱	بشرح فوق سه خط یراق با فاصله بین یراقها هر يك ۲ میلیمتر	

۳ - نیروی هوائی

علائم درجات نیروی هوائی بشرح ذیل است :

الف - علائم درجات افسران نیروی هوائی در لباس تابستانی و زمستانی مانند لباس زمستانی نیروی دریائی است با تفاوت ذیل و اصطلاح عناوین درجات مطابق نیروی زمینی میباشد.

۱ - سر آستین تمام افسران (غیر از ستوان سوم که فاقد یراق است) دارای

پیچیدگی میباشد.

۲ - سر آستین پالتو دارای یراق و علائم درجات مانند لباس خدمت میباشد بدون علامت روی شانه و ضمناً پالتو بارانی بدون نصب علائم درجات پوشیده میشود .

ب - علائم و اسامی درجات افراد نیروی هوایی مانند نیروی زمینی بشرح ذیل :

۱ - روی سر آستین چپ برای سرباز یکم يك خط و سرجوخه دو خط از نوار قهوه به فاصله سه میلیمتر بعرض يك سانتیمتر و بطول چهار سانتیمتر نصب میشود .

۲ - برای گروهانان یراق زرد روی پارچه قهوه مطابق نیروی زمینی روی بازوی

چپ نصب میشود .

۳ - برای استواران مطابق نیروی زمینی سردوشی (از پارچه لباس و بدون مغزی)

استوار دوم از پارچه به رنگ رسته و استوار یکم از یراق زرد یا سفید بر حسب رسته بعرض چهار سانتیمتر روی سردوشی نصب مینمایند

فصل ۳ - علائم و امتیازات

۱ - نشانها و مدالهای نظامی

الف - نشانهای نظامی معموله در ارتش شاهنشاهی ایران مخصوص افسران که هر يك

دارای آئین نامه جداگانه میباشد به شرح و ترتیب ذیل در سمت چپ سینه دو سانتیمتر بالا تر

از نقاب جیب از راست به چپ بطور افقی (چنانچه يك یا دو قطعه باشد از طرف راست

و ابتدای نقاب جیب) نصب میشود . مطابق شکل ۴

نمبر و تقدم	شرح	در لباس تمام رسمی	در لباس نیم رسمی	در لباس شب و مهمانی	در لباس خدمت
۱	نشان ذوالفقار	در تمام موارد با بند و نشان	در تمام موارد	با بند و نشان	با بند و نشان
۲	نشان سوم اگند (کودتا)	با بند و نشان	بند	بند (در صورت دستور با نشان)	اختیاری است
۳	نشان سیه	با بند و نشان	با بند و نشان	با بند و نشان	با بند و نشان
۴	نشان لیاقت	با بند و نشان	بند	بند (در صورت دستور با نشان)	اختیاری است
۵	نشان افتخار	بشرح فوق	بند	بند « « « «	اختیاری است
۶	نشان دانش	بشرح فوق	بند	بند « « « «	اختیاری است

ب - مدال های نظامی (ویژه افسران و افراد) که بلا فاصله از نشانهای مذکوره

بشرح فوق با رعایت ترتیب مدالها نصب میشود .

۱ - مدال ذوالفقار ویژه افراد .

۲ - مدال سپه ویژه افراد (استثناء آ به افسران نیز بشرح آئین نامه

مربوطه اعطاء میشود) .

۳ - مدال طلا ویژه افسران .

۴ - مدال مطا به افسران و افراد اعطاء میشود .

۵ - مدال نقره ویژه افراد .

۶ - مدال تاج گذاری

تبره - در صورتیکه تعداد نشانها و مدالها متعدد باشد در دو یا سه ردیف با رعایت

ترتیب زیر هم نصب میگردد .

۲ - آجودانها

الف - آجودان های اعلیحضرت همایون شاهنشاهی دارای وا کسپیل بند ابریشم زرد

در مواقع خدمت و عملیات جنگی و وا کسپیل بند ملیله زرد و طلائی در مواقع رسمی و هردو

دارای سر وا کسپیل فلزی مطلا میباشد و استعمال آن در تمام موارد اجباری است . مطابق

شکل مربوطه . (۵)

ب - افسران ستاد ارتش و رؤسای ستاد لشکر ها به بالا در مواقع خدمت و عملیات

جنگی (وا کسپیل خاکی نخعی یا ابریشمی) با سر وا کسپیل سفید نقره و در مواقع رسمی وا کسپیل

ملیله سفید نقره استعمال میکنند . مطابق شکل مربوطه . (۵)

ج - آجودانهای قسمتهای مختلفه ارتش (اعم از زمینی و دریائی و هوائی) در موقع

خدمت و عملیات و مواقع رسمی مطلقاً وا کسپیل خاکی (نخعی یا ابریشمی) با سر وا کسپیل

زرد استعمال مینمایند . مطابق شکل مربوطه .

امتیازات مخصوصه لشکر - هنگهای گارد

- ۱ - افسران لشکر ۱ پادگان مرکز عموماً طرف چپ سینه علامت مخصوص را مطابق شکل ۶ (شماره ۱) نصب می نمایند.
- ۲ - افسران هنگ گارد پیاده پهلوی روی شانه چپ بند نشان سپه را طبق نمونه مصوبه (بشکل ۴ ضمن اشکال و اکسیل آ جودانها مراجعه شود) همچنین علامت مخصوص را روی سینه طرف چپ نصب می نمایند مطابق شکل ۶. (شماره ۵)
- ۳ - افسران هنگ فوزیه علامتی از نقره بطور مربع مستطیل بعرض دو سانتیمتر و بطول ۶ سانتیمتر کنار مطلا وسط مینای آبی که در وسط آن جمله (فوزیه وزیر آن ۴-۲-۱۳۱۸) درج شده روی سردوشی ها بالای خط آستین نصب می نمایند و افراد نیز مطابق آن از فلز زرد بهمان اندازه که خطوط آن برجسته میباشد بطریق مذکور روی سردوشی نصب مینمایند مطابق شماره های ۳ و ۴ شکل ۶
- ۴ - گارد مخصوص احترام با (کلاه خود) بالباس نظیف و سازو برگ معینه در موارد مخصوص حاضر میشوند. (شماره ۵) شکل ۶

صفحه	سطر	غلط	صحیح
فهرست	قسمت سوم	در سه فصل	در چهار فصل
۲	۲۳ سطر	مشکی	مشکی
۵	۵	تمام یراق	تمام یراق (
۶	۱۵	بمقتضای فصل)	بمقتضای فصل .
۸	۱۰	سوار توپخانه	سوار و توپخانه
۸	۱۱	می باشد	می باشند
۱۵	۱۲	پالتو دو طرف	پالتو دو طرفه
۱۷	۷	شاخی	شاخی
۱۸	۱۳	سرباز بکم	سرباز یکم
۲۳	۱۴	(نشانها و مدالها	(نشانها و مدالها)
۲۸	۱	کله گ	کله گی
۲۸	۲	مشکی	مشکی
۳۴	۵	مشکی	مشکی
۳۷	۱۰	مشکی	مشکی
۴۴	۱	دانشگاه	دانشگاه

ردیف	نام	تاریخ	موضوع
۱	...	...	...
۲	...	...	...
۳	...	...	...
۴	...	...	...
۵	...	...	...
۶	...	...	...
۷	...	...	...
۸	...	...	...
۹	...	...	...
۱۰	...	...	...
۱۱	...	...	...
۱۲	...	...	...
۱۳	...	...	...
۱۴	...	...	...
۱۵	...	...	...
۱۶	...	...	...
۱۷	...	...	...
۱۸	...	...	...
۱۹	...	...	...
۲۰	...	...	...

ردیف	نام	تاریخ	محل
۱	...	...	...
۲	...	...	...
۳	...	...	...
۴	...	...	...
۵	...	...	...
۶	...	...	...
۷	...	...	...
۸	...	...	...
۹	...	...	...
۱۰	...	...	...
۱۱	...	...	...
۱۲	...	...	...
۱۳	...	...	...
۱۴	...	...	...
۱۵	...	...	...
۱۶	...	...	...
۱۷	...	...	...
۱۸	...	...	...
۱۹	...	...	...
۲۰	...	...	...

UC
۴۸۵
/۱۹۲۹ الف
ج. ۱
ن. ۱
کد ۷۱۹۶۱